

ביאור בדרך אפשר

42 השביעי, ואחר כך עמדו שבעה צדיקים, החל מאברהם אבינו שהוריד את
43 השכינה מהרקיע השביעי לשישי, וכן הלאה, עד משה רבינו, השביעי,
44 שהוריד את השכינה למטה בארץ בהקמת המשכן. ומכאן שהשראת
45 השכינה בעולם באמצעות המשכן היא עניין כללי, ולכן הציווי על כך

נאמר במעמד "כל עדת בני ישראל".
47 והנה אף-על-פי שהמשכן
48 הוא ענין כללי, ויש בו נקודה

אחת עיקרית ומרכזית (השראת
49 השכינה בעולם) מכל-מקום
50 נחלק לכמה מדרגות פרטיות

שונות זו מזו, חצר אהל מועד,
52 אהל מועד עצמו שקדושתו נעלית

מקדושת החצר וקדש הקדשים⁷
54 שקדושתו נעלית עוד יותר, שג'
55 פחינות אלו הם פנגד ג'
56 החלוקות הכלליות שבכללות

ההשתלשלות⁸, של האור האלוקי
58 מלמעלה למטה מדרגה לדרגה באופן
59 שכל הדרגות אחוזות זו בזו כחוליות

של שרשרת ועל כללות סדר
61 ההשתלשלות נאמר בוהר תלת
62 עלמין אינון, שיש עולמות הן,

כלומר שאמנם מדובר במדרגות רבות
64 אבל באופן כללי הן נחלקות לשלושה
65 'עולמות', שלושה סוגים ודרגות
66 כלליות שהם האחד עולמות

האין-סוף שלפני האצילות
68 בהם האור האלוקי מאיר ללא גבול,
69 השני עולם האצילות הראשון

והעליון מבין העולמות המוגדרים
71 והמוגבלים, והשלישי עולמות
72 פריאה-צירה-עשיה⁹ שבהם
73 עניין הגבול וההגדרה הוא הרבה יותר

מעולם האצילות.
75 וכן מצונו בעניין נוסף במשכן שעם
76 היותו עניין אחד כללי, היו בו חילוקי

דרגות שונות:
78 ו גם פריעות שהם פחינות מקיפים פידוע, האור האלוקי מאיר

ומתגלה בשתי צורות – מקיף מלמעלה בדרך כלל, מבלי התייחסות פרטנית
80 למקבלי האור, ופנימי – בהתלבשות במקבלי האור באופן פנימי ופרטני,
81 ולגבי השראת השכינה וההתגלות האלוקית במשכן, היריעות ששימשו כסיוע

82

1 ויקהל¹ משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם
2 אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם.² הנה מה
3 שפיתוב אלה הדברים אשר צוה ג', קאי בפשטות הפתובים לפי פשוטו של מקרא על

4 "אלה הדברים" היא בפשטות הפתובים לפי פשוטו של מקרא על
5 ציווי מעשה המשכן שעליו

6 מדובר בפסוקים הבאים, אלא
7 שהקדים להם משה רבינו לבני

8 ישראל אזהרת שבת כמו שנאמר
9 בפסוק הבא "ששת ימים תעשה
10 מלאכה וביום השביעי יהיה לכם

11 קודש שבת שבתון..." למלאכת
12 המשכן שעליה מדובר מיד לאחר

13 הדברים על השבת לומר ללמד
14 שאינו דוחה את השבת³ ואין

15 לעסוק במלאכת המשכן בשבת.
16 ולכן הוצרך לזה למסירת

17 הדברים הללו על קדושת השבת ועל
18 כך שמלאכת המשכן אינה דוחה שבת

19 הקהלת כל עדת בני ישראל,
20 ופרשה זו נאמרה במעמד כל בני

21 ישראל פי המשכן הוא ענין
22 כללי ששיף לכללות ישראל,⁴

23 ולכן דברים שקשורים בו נאמרו
24 במעמד כל ישראל שהרי ענין
25 המשכן הוא ושכנתי

26 בתוכם⁴, כנאמר בפרשת תרומה
27 "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"
28 ואמרו חכמינו ז"ל כי מלשון הכתוב

29 "בתוכם" (אף שהמשכן הוא לשון
30 יחיד ואם כן היה צריך לומר "ושכנתי

31 בתוכי") יש ללמוד שהכוונה להשראת
32 השכינה בתוך כל אחד ואחד מישראל
33 ובכללות יותר הכוונה להשראת

34 השכינה בעולם כולו כמו שהיה
35 בתחלת הבריאה, לפני חטא עץ
36 הדעת פאשר עולם על מילואו

37 נבא⁵, בתחילת הבריאה העולם היה שלם ללא חסרון רוחני שיעקר
38 שכנינה בתחתונים היתה⁶ כדברי חכמינו ז"ל (הובאו ונתבאר

39 באריכות במאמרי "באתי לגני") שבתחילת עיקר השראת והתגלות השכינה
40 היתה דווקא בעולם הזה התחתון, אלא שלאחר מכן בגלל החטאים השכינה

41 נסתלקה ועלתה מהארץ לרקיע הראשון וממנו לשני וכן הלאה עד לרקיע

בס"ד. שבת פרשת ויקהל, פרשת שקלים, מברכים החודש אדר-שני, ה'תשי"ט

(הנחה בלתי מוגה)

1 ויקהל¹ משה את כל עדת בני ישראל ויאמר
2 אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם.² הנה מה שפיתוב אלה הדברים אשר צוה ג', קאי בפשטות הפתובים לפי פשוטו של מקרא על

3 "אלה הדברים" היא בפשטות הפתובים לפי פשוטו של מקרא על
4 ציווי מעשה המשכן שעליו

5 מדובר בפסוקים הבאים, אלא
6 שהקדים להם משה רבינו לבני

7 ישראל אזהרת שבת כמו שנאמר
8 בפסוק הבא "ששת ימים תעשה

9 מלאכה וביום השביעי יהיה לכם
10 קודש שבת שבתון..." למלאכת

11 המשכן שעליה מדובר מיד לאחר
12 הדברים על השבת לומר ללמד

13 שאינו דוחה את השבת³ ואין
14 לעסוק במלאכת המשכן בשבת.

15 ולכן הוצרך לזה למסירת
16 הדברים הללו על קדושת השבת ועל

17 כך שמלאכת המשכן אינה דוחה שבת
18 הקהלת כל עדת בני ישראל,
19 ופרשה זו נאמרה במעמד כל בני

20 ישראל פי המשכן הוא ענין
21 כללי ששיף לכללות ישראל,⁴

22 ולכן דברים שקשורים בו נאמרו
23 במעמד כל ישראל שהרי ענין
24 המשכן הוא ושכנתי

25 בתוכם⁴, כנאמר בפרשת תרומה
26 "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"
27 ואמרו חכמינו ז"ל כי מלשון הכתוב

28 "בתוכם" (אף שהמשכן הוא לשון
29 יחיד ואם כן היה צריך לומר "ושכנתי

30 בתוכי") יש ללמוד שהכוונה להשראת
31 השכינה בתוך כל אחד ואחד מישראל
32 ובכללות יותר הכוונה להשראת

33 השכינה בעולם כולו כמו שהיה
34 בתחלת הבריאה, לפני חטא עץ
35 הדעת פאשר עולם על מילואו

1) על רשימת הנחה שבארכיון ספריית אגודת חסידי חב"ד – תיקן כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה תיקונים בכת"ק (המו"ל).
2) ריש פרשתנו (לה, א.) 3) פרש"י שם, ב. 4) תרומה כה, ח. 5) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג. 6) ב"ר פי"ט, ז. וש"נ. 7) רמב"ם
הל' ביהב"ח פ"א ה"ה. 8) ראה אוה"ת פרשתנו (ויקהל) ע' ב'קצה. וראה סה"מ תרס"ג ע' נא. 9) זח"ג קנט, א וברמ"ז שם.

שבת פרשת ויקהל, פרשת שקלים, מברכים החודש אדר-שני, ה'תשי"ט

ביאור בדרך אפשר

1 למשכן מבחוץ מסמלות הארה של אור 'מקיף' שהוא נעלה יותר מהאור היורד
 2 ומאיר בפנימיות (בשונה ממבנה המשכן עצמו והכלים שמסמלים הארה של
 3 אור אלוקי 'פנימי'), ולמרות שהאור באמצעות היריעות היה 'מקיף'
 4 וכללי ומצד מהותו הוא נעלה מלהיות נחלק לפרטים שונים ודרגות שונות
 5 **מְּקַל־מְּקוֹם הָיוּ בָּהֶם בִּירֵיעוֹת**
 6 שכיסו את המשכן מבחוץ **חִילוּקֵי**
 7 **מְּדִרְיָגוֹת, הִירֵיעוֹת**
 8 **הַתְּחַתּוֹנוֹת, יְרֵיעוֹת עֲזִים,**
 9 **יְרֵיעוֹת אֲלִים מְּאָדְמִים**
 10 **וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים** שכל אחד מהם
 11 מסמל הארה אלקית מסוג שונה.
 12 **וּמְּקַל־שָׁפָן בְּכִלֵּי הַמִּשְׁכָּן**
 13 **שָׁהֶם בָּלִים לְאוֹרוֹת פְּנִימִיִּים,**
 14 ובכל אחד מהם מאיר אור המותאם
 15 במיוחד לפי אופן ויכולת הקליטה של
 16 אותו כלי בפרט והאור מאיר וחודר בו
 17 ומתלבש בו בפנימיות **הָרֵי בְּוֹדָאֵי**
 18 **שֵׁישׁ בָּהֶם הַתְּחַלְקוֹת** ודרגות
 19 שונות בהתאם לענייני המיוחד של כל
 20 אחד מהכלים (כמבואר בהרחבה
 21 בתורת החסידות מה העניין המיוחד
 22 של המזבח, המנורה וכו' לפי
 23 המשמעות הרוחנית הפנימית).
 24 **וְהִגָּה מַה שֶׁפְּתוּב¹⁰** בפרשת כי
 25 תשא **וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחוֹשֶׁת וְכִנּוֹ**
 26 **נְחוֹשֶׁת לְרַחֲצָהּ גו' וְרַחְצוּ גו'**
 27 **מִמֶּנּוּ לְכוּהַנִּים** כבואם לעבוד במשכן
 28 **אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם, הוּא**
 29 **הַכִּנָּה כְּלִית שְׁהוֹצְרָכָה לְכָל**
 30 **עֲנִינֵי הַמִּשְׁכָּן, וְאֶפִּילוֹ לְחֹצֵר**
 31 **אוֹהֶל מוֹעֵד,** שהיא הדרגה הנמוכה
 32 ביותר בשלושת הדרגות (הכלליות)
 33 של המשכן **כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב¹¹** בפרשת
 34 הכיור שהרחצה במים בתור הכנה
 35 לעבודה במשכן נחוצה **כְּבוֹאֵם אֶל**
 36 **אוֹהֶל מוֹעֵד גו' אוֹ בְּגִשְׁתֶּם**
 37 **אֶל הַמִּזְבֵּחַ** (החיצון שעליו הקריבו
 38 את רוב הקרבנות **שֶׁהָיָה בְּחֹצֵר**
 39 **אוֹהֶל מוֹעֵד).** ולכן כיוון שהכיור והרחצה בו הוא עניין כללי כל כך
 40 במשכן, המקיף את כל הדרגות שבו **מְּצִינּוּ שָׁגַם בְּעֲנִינֵי זֶה** של עשיית
 41 הכיור **הֵיחָתְּפוֹת מְּיוֹחֶדֶת שֶׁל מוֹשֶׁה** (כְּמוֹ וְיִקְהַל מוֹשֶׁה

ביאור בדרך אפשר

42 **בְּנוֹגַע לְכָלְלוֹת צִיּוּי הַמִּשְׁכָּן), כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב¹²** בפרשת פקודי,
 43 כאשר התורה מתארת את הקמת המשכן והצבת כלי המשכן בפועל **וַיִּשְׂם**
 44 **אֶת הַכִּיּוֹר גו' וַיִּתֵּן שִׁמְהָ מִים לְרַחֲצָה, וְרַחְצוּ מִמֶּנּוּ מוֹשֶׁה**
 45 **וְאַהֲרֹן וּבְנָיו אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם,** הרי שאף כי עבודת המשכן
 46 נמסרה לכוהנים - בכל זאת, לעניין
 47 הרחצה בכיור הפסוק מזכיר גם את
 48 משה, כי זהו עניין כללי של הכנה
 49 כללית לעבודת המשכן **וְעֲנִינֵי זֶה** של
 50 השייכות המיוחדת שיש למשה רבנו
 51 עם הכיור (והרחצה במים מן הכיור
 52 כהכנה לעבודה במשכן) **נוֹגַע לֹא**
 53 **רַק לְדוֹר הַהוּא, אֲלָא גַם לְכָל**
 54 **הַדּוֹרוֹת,** וראיה לדבר **כְּדֹאֵיחָא**
 55 **מוֹבָא בְּגַמְרָא¹³** **כָּל כִּיּוֹר שְׂאִין**
 56 **בוֹ מִים בכמות מספקת כְּדֵי לְקַדֵּשׁ**
 57 **לפחות אֲרַבְעָה כְּהַנִּים מִמֶּנּוּ,**
 58 **אִין מְּקַדְשִׁין בוֹ, שְׂנַאֲמַר**
 59 **בתורה לגבי הכיור וְרַחְצוּ מִמֶּנּוּ**
 60 **מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנָיו גו' (מוֹשֶׁה**
 61 **וְאַהֲרֹן תְּרִין שְׁנַיִם, וּבְנָיו של**
 62 **אהרן אלעזר ואיתמר תְּרִין שְׁנַיִם**
 63 **ובסך הכול ארבעה), שְׂמִזָּה מוֹבָן,**
 64 **שֶׁהַשְּׂתַתְּפוֹתוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה בְּכִיּוֹר**
 65 **הוּא עֲנִינֵי שְׂנוֹגַע** במשמעות
 66 הפנימית הרוחנית שלו **לְכָל**
 67 **הַדּוֹרוֹת,** שכן העבודה ששעור
 68 המים הנדרש בכיור נלמד מפסוק שבו
 69 משה רבינו נימנה כאחד הרוחצים
 70 בכיור, נובעת מכך שיש לו קשר רוחני
 71 פנימי לעניין **וְהִינּוּ לְפִי שֶׁהַכִּיּוֹר**
 72 **הוּא עֲנִינֵי כְּלָלִי** ובתור שכזה עליו
 73 להיות קשור למשה רבינו, המנהיג
 74 והרועה הכללי של עם ישראל.
 75 **וּבִיאוֹר עֲנִינֵי הַכִּיּוֹר¹⁴** על-פי
 76 פנימיות הדברים **יּוֹכֵן מְּהַדְּבָרִים**
 77 **החומרים שְׂמִהֶם נַעֲשֶׂה הַכִּיּוֹר**
 78 **(כִּי עֲנִינֵי הַכִּיּוֹר מְּתַבְּטֵא**
 79 **(דְּרִיקֵט זִיף אוֹיִם בא לידי ביטוי)
 80 גַם בְּדְבָרִים שְׂמִהֶם נַעֲשֶׂה), כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב¹⁵** בפרשת השבוע,
 81 פרשת ויקהל **וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר גו' נְחוֹשֶׁת בְּמַרְאֵת הַצּוֹבָאוֹת**
 82 **גו' וּפִירֵשׁ רִשִׁי:** "בנות ישראל היו בידן מראות שראות בהן כשהן

מְּקוֹם הָיוּ בָּהֶם חִילוּקֵי מְּדִרְיָגוֹת, הִירֵיעוֹת
 הַתְּחַתּוֹנוֹת, יְרֵיעוֹת עֲזִים, יְרֵיעוֹת אֲלִים מְּאָדְמִים
 וְעוֹרוֹת תְּחָשִׁים. וּמְּקַל־שָׁפָן בְּכִלֵּי הַמִּשְׁכָּן שָׁהֶם
 בָּלִים לְאוֹרוֹת פְּנִימִיִּים, הָרֵי בְּוֹדָאֵי שֵׁישׁ בָּהֶם
 הַתְּחַלְקוֹת.

וְהִגָּה מַה שֶׁפְּתוּב¹⁰ וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחוֹשֶׁת וְכִנּוֹ
 נְחוֹשֶׁת לְרַחֲצָהּ גו' וְרַחְצוּ גו' מִמֶּנּוּ אֶת
 יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם, הוּא הַכִּנָּה כְּלִית
 שְׁהוֹצְרָכָה לְכָל עֲנִינֵי הַמִּשְׁכָּן, וְאֶפִּילוֹ לְחֹצֵר
 אוֹהֶל מוֹעֵד, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב¹¹ כְּבוֹאֵם אֶל אוֹהֶל
 מוֹעֵד גו' אוֹ בְּגִשְׁתֶּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ (שֶׁהָיָה בְּחֹצֵר
 אוֹהֶל מוֹעֵד). וְלִכֵּן מְּצִינּוּ שָׁגַם בְּעֲנִינֵי זֶה הֵיחָתְּ
 הַשְּׂתַתְּפוֹת מְּיוֹחֶדֶת שֶׁל מוֹשֶׁה (כְּמוֹ וְיִקְהַל מוֹשֶׁה
 בְּנוֹגַע לְכָלְלוֹת צִיּוּי הַמִּשְׁכָּן), כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב¹²
 וַיִּשְׂם אֶת הַכִּיּוֹר גו' וַיִּתֵּן שִׁמְהָ מִים לְרַחֲצָה,
 וְרַחְצוּ מִמֶּנּוּ מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנָיו אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת
 רַגְלֵיהֶם, וְעֲנִינֵי זֶה נוגע לא רק לדור ההוא, אֲלָא
 גַם לְכָל הַדּוֹרוֹת, כְּדֹאֵיחָא בְּגַמְרָא¹³ כָּל כִּיּוֹר
 שְׂאִין בוֹ כְּדֵי לְקַדֵּשׁ אֲרַבְעָה כְּהַנִּים מִמֶּנּוּ, אִין
 מְּקַדְשִׁין בוֹ, שְׂנַאֲמַר וְרַחְצוּ מִמֶּנּוּ מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
 וּבְנָיו גו' (מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תְּרִין, וּבְנָיו תְּרִין), שְׂמִזָּה
 מוֹבָן, שֶׁהַשְּׂתַתְּפוֹתוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה בְּכִיּוֹר הוּא עֲנִינֵי
 שְׂנוֹגַע לְכָל הַדּוֹרוֹת, וְהִינּוּ לְפִי שֶׁהַכִּיּוֹר הוּא
 עֲנִינֵי כְּלָלִי. וּבִיאוֹר עֲנִינֵי הַכִּיּוֹר¹⁴ יּוֹכֵן מְּהַדְּבָרִים
 שְׂמִהֶם נַעֲשֶׂה הַכִּיּוֹר (כִּי עֲנִינֵי הַכִּיּוֹר מְּתַבְּטֵא
 (דְּרִיקֵט זִיף אוֹיִם) גַם בְּדְבָרִים שְׂמִהֶם נַעֲשֶׂה).
 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב¹⁵ וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר גו' נְחוֹשֶׁת

(10) תשא ל, יח"ט. (11) שם, כ. (12) פקודי מ, ל-לא. (13) זבחים יט, ב (ובפרש"י). (14) בכל הבא לקמן – ראה ד"ה וישם את הכיור תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' קפח ואילך). וראה ד"ה הנ"ל תרל"ב (סה"מ תרל"ב ח"א ע' צו ואילך). עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' רעט ואילך). תוכן חלק מהמאמר – נכלל בלקו"ש ח"ו ע' 196 ואילך. (15) פרשתנו (ויקהל) לח, ח.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

42 פנימית ניתן ליהנות ממנו, וְהִינוּ שִׁבְגֵן-עֵדֶן יִשְׁנו גִּילוי אֱלֹקוֹת
 43 שהנשמות קולטות בפנימיות.
 44 וְזֶהוּ הַהֶפְרָשׁ הַהַבְדֵּל הַתּוֹכְנִי וְהַמְהוּתִי בֵּין גֵּן-עֵדֶן הַרוּחָנִי לְעוֹלָם
 45 הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, דָּעַם הֵייתָ שָׁגַם פְּעוֹלָם הַזֶּה יִשְׁנו הָאֱלֹקוֹת
 46 שִׁבְבְּרִיאָה, וְכָל הַקִּיּוֹם וְהַחַיּוּת שֶׁל
 47 כָּל הָעוֹלָם וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ הֵם רַק בְּכוּחַ
 48 הָאֱלֹקוֹת שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹכָם, בְּכָל זֹאת
 49 הִנֵּה הָאֱלֹקוֹת שִׁבְבְּעוֹלָם הַזֶּה
 50 הוּא בְּהֶעֱלָם מְבִלִּי שֶׁהָאוֹר הָאֱלוּקִי
 51 יֵחָדֵשׁ וְנִכְרָשׁ, וְהַהֶעֱלָם הוּא עַד כִּי
 52 כֵךְ שֶׁהַנְּבִרָאִים לֹא מוֹדְעִים לְכַךְ שֶׁכָּל
 53 קִיּוּמָם תְּלוּי בַּחַיּוּת הָאֱלוּקִית שֶׁבָּהֶם,
 54 שְׂזָהוּ עֵינָיו זֶה שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּאוֹפֶן
 55 שֶׁהַחַיּוּת הָאֱלוּקִית נִעְלַמְתָּ וְנִסְתַּרְתָּ, הוּא
 56 הַהִסְבֵּר הַפְּנִימִי לְכַךְ שֶׁהַתְּהוּוֹת
 57 הָעוֹלָם הֵיא מִשָּׁם אֱלֹקִים,
 58 בְּגִימְטְרִיא הִטְבַּע¹⁹, דְּטַבַּע
 59 הוּא מְלִשׁוֹן טְבַּעוּ בְּאֶרֶץ
 60 שְׁעָרֶיהָ²⁰, פֶּאֶרְטְרוֹנְקֵעֵן אֹן
 61 פֶּאֶרְדֵּקֵט²¹, טְבוּע־שְׁקוּע וּמְכוּסָה
 62 הִינוּ, שִׁישְׁנו הַכָּל בְּשִׁלְיֻמוֹת
 63 כְּמוֹ דְבַר שְׁטוּבַע בְּמִים שֶׁכָּל מִצִּיאֹתוֹ
 64 קִימַת בְּשִׁלְיֻמוֹת, וּבְנִמְשֵׁל שֶׁאֵין יֵשׁ
 65 בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה הַגִּשְׁמִית חַיּוּת אֱלוּקִית
 66 שֶׁבְּכוּחָהּ הֵיא קִימַת אָבֵל הוּא
 67 בְּהֶעֱלָם כִּי הַמִּים מְכֻסִּים וּמְעֻלְמִים
 68 עַל הַדְּבַר הַטְּבוּע בָּהֶם וְכֵן בְּנִמְשֵׁל
 69 הַחַיּוּת הָאֱלוּקִית בְּהַחֲלֵט קִימַת אֲבֵל
 70 לֹא נִרְאִית וְלֹא נִכְרַת, מֵה־שְׁאִינ־בֵּן
 71 בְּגֵן-עֵדֶן הָאֱלֹקוֹת הוּא בְּגִילוי
 72 הָאוֹר הָאֱלוּקִי הַרוּחָנִי מֵאִיר בְּצוּרָה
 73 נִכְרַת וְנִרְגַשְׁתָּ, שְׂזָהוּ עֵינָיו
 74 שֶׁהַצִּדִּיקִים הַיּוֹשְׁבִים בְּגֵן-עֵדֶן נִהְיִים
 75 מִזִּי הַשְּׂכִינָה, שְׂעֵנִין הַתְּנַאָּה
 76 הוּא מְדַבֵּר שִׁבְבְּגִילוי דְּוִקָא דְּבַר
 77 שֶׁנִּכְרָ וְנִרְאֵה וְנִרְגַשׁ בְּשׁוּנָה מְדַבֵּר נִסְתָּר
 78 וְנִעְלָם שֶׁלֹּא גֹרַם הַנֵּאָה מוֹרְגַשְׁתָּ.

1 מתקשטות... ונעשה הכיור מהן, וְכִמְבוּאָר בְּתוֹרָה אוֹר¹⁶ סֵפֶר שֶׁל
 2 מאמרים מרבנו הזקן לפרשיות התורה בחומשים בראשית ושמות (וּבְכַמָּה
 3 מְקוֹמוֹת בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת) מֵהַ שְׂפָתוֹב ב"מראות הצבאות" מְרָאוֹת
 4 לְשׁוֹן רַבִּים, כִּי יֵשׁ ב' סוּגִים שׁוּנִים שֶׁל מְרָאוֹת, אֲסַפְקֵלְרִיא
 5 הַמְאִירָה שֶׁבָּה רואים בצורה ברורה
 6 וּבַחִירָה וְאֲסַפְקֵלְרִיא שְׁאִינָה
 7 מְאִירָה וְכֵה הַרְאִיה פְּחוֹת בַּחִירָה,
 8 כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר לַהֲלֹךְ.
 9 (ב) וּבִיאוֹר עֵינָיו אֲסַפְקֵלְרִיא
 10 הַמְאִירָה בְּעִבּוּדַת הָאָדָם, יוֹבֵן
 11 מְשַׁכֵּר הַעֲבוּדָה (שְׁהָרִי שְׁכָר
 12 מְצוּהָ מְצוּהָ¹⁷ כְּמֵאִיר חֲכִימֵנו ז"ל
 13 בְּפִרְקֵי אֲבוֹת, וּלְפִי פִשּׁוּטוֹ הַכּוּוֹנָה הֵיא
 14 שֶׁשֶׁכֵּר עַל הַמְצוּוֹה הוּא אֲפִשְׁרוֹת
 15 לְקִיּוּם מְצוּוֹה נִסְפַת כְּמוֹ מְצוּוֹה גּוֹרֶרֶת
 16 מְצוּוֹה, וּלְפִי פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים הַכּוּוֹנָה
 17 שֶׁשֶׁכֵּר הַמְצוּוֹה מְלַמֵּד עַל הַתּוֹכֵן
 18 וְהַמְהוּת הַפְּנִימִית שֶׁל הַמְצוּוֹה),
 19 שֶׁהַתְּחַלַּת הַשְּׂכָר עַל קִיּוֹם
 20 הַמְצוּוֹת הוּא בְּגֵן-עֵדֶן וְתַכְלִית
 21 הַשְּׁלִימוֹת שֶׁל שְׁכָר הַמְצוּוֹת יֵחָדֵשׁ
 22 לְעִתִּיד לְבוֹא, בְּתַחִיית הַמֵּתִים.
 23 וְהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר אֵת הַמְשַׁמְעוֹת שֶׁל שְׁכָר
 24 הַמְצוּוֹת בְּגֵן-עֵדֶן לְפִי פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים:
 25 וְהֶעֱנִין בְּזֶה, דְּהִנֵּה פְּעֵנִין
 26 הַתּוֹכֵן וְהַמְהוּת שֶׁל גֵּן-עֵדֶן אֲמָרוּ
 27 רַבְתֵּינֵנו ז"ל¹⁸ צִדִּיקִים
 28 יוֹשְׁבִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם הַכְּתוּרִים
 29 שֶׁלֹּהֶם בְּרִאשִׁיָּהֶם וְנִהְיִים מִזִּי
 30 הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ מְקַבְּלִים וְקוֹלוֹתִים
 31 הַתְּנַלּוֹת אֱלוּקִית. וּמְבוּאָר בְּזֶה,
 32 בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת דְּצִדִּיקִים
 33 יוֹשְׁבִים הוּא עֵינָיו
 34 הַהִתְיַשְׁבוּת, שֶׁמְשַׁמְעוּ קְלִיטָה שֶׁל
 35 הַדְּבָרִים בְּאוֹפֶן שֶׁהֵם חוֹדְרִים בְּעוֹמֵק
 36 רְמִיתִישְׁבִים בְּפְנִימִיּוֹת וְעִטְרוֹתֵיהֶם
 37 בְּרִאשִׁיָּהֶם הוּא עֵינָיו הַמְּקִיף
 38 הָאוֹר הַמְאִיר מְלַמְעֵלָה מְבִלִּי לְחוֹדֵר בְּפְנִימִיּוֹת כְּמוֹ הַכְּתָר שֶׁנִּמְצָא מֵעַל רֹאשׁ
 39 הָאָדָם וְחוֹדֵר לוֹ. וְעֵינָיו הַהִתְיַשְׁבוּת לְגַבִּי קְלִיטָה וְהַנֵּאָה מֵהָאוֹר הָאֱלוּקִי
 40 בְּגֵן-עֵדֶן הוּא שְׂנֵהְנִין מִזִּי הַשְּׂכִינָה, שְׂזָהוּ עֵינָיו שֶׁל הַתְּיַשְׁבוּת
 41 וְקְלִיטָה שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוּקִי בְּפְנִימִיּוֹת וְכִיּוּן שֶׁהָאוֹר נִקְלַט וְנִתְפַּס בְּצוּרָה

16 מקץ לג, א ואילך. הובא ונתבאר באוה"ת תשא ס"ע א'תתקלט ואילך. אוה"ת פרשתנו (ויקהל) ע' ב'רכה ואילך.
 17 אבות פ"ד מ"ב. (18 ברכות יז, א. 19) פרדס שעו יב (שעו הנתיבות) פ"ב. ראשית חכמה שעו האהבה פ"ו (ד"ה והמרגיל). של"ה פט, א. קפט, א. שו"ת חכם צבי ס"ח. תניא שהיה"א רפ"ו. לקו"ת פ' ראה כב, סע"ב ואילך. 20) איכה ב, ט. 21) ראה סה"מ תרע"ח ע' פט. תרפ"ט ע' 43. וש"נ. 22) בראשית ב, ח.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 הַיְוָי אֱלֹקִים אֲרֶץ וְשָׁמַיִם, הרי שהן לגבי גן עדן והן לגבי העולם הזה
 2 מפורש בתורה שבדיאתם והתהוותם הייתה על ידי הארה של שני השמות, גם
 3 שם הוי' וגם שם אלוקים מְפַל־מְקוֹם יֵשׁ חִילוּק הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם,
 4 עַל-דֶּרֶךְ הַחִילוּק שֶׁבֵּין שִׁילוּב הַיְוָי בְּאֲדָנִי לְשִׁילוּב אֲדָנִי
 5 בְּהַיְוָי²⁴ מבואר בקבלה וחסידות
 6 שלכל אחד מהשמות הקדושים יש
 7 תוכן ועניין משלו, ובעניינינו – שם הוי'
 8 הוא המקור לגילוי ולהתהוות, ושם
 9 אלוקים הוא המקור להעלם ולצמצום,
 10 ועם זאת יש 'שילוב' בין השמות
 11 השונים, היינו הארה שיש בה משני
 12 השמות גם יחד, וכמבואר בהרחבה
 13 ב'שער היתוד והאמונה' שבספר התניא
 14 שהתהוות העולם היא על ידי שילוב
 15 של הארה משם הוי' ומשם אלוקים גם
 16 יחד, ועניין זה נקרא 'שילוב הוי'
 17 באדנות', כי עניינו של שם א-ד-ני
 18 שווה (בכללות) לעניינו של שם
 19 אלוקים, ועל כך מבואר שיש הבדל בין
 20 שילוב הוי' באדנות ובין שילוב אדנות
 21 בהוי'. דְּהַגָּה, עֲנִין שִׁילוּב הַיְוָי
 22 בְּאֲדָנִי, הֵינּוּ שֶׁהַעֵיָקָר הוּא
 23 שֵׁם אֲדָנִי, שֶׁהוּא בְּגִילוּי,
 24 וכאשר שם אדני, שעניינו כשם
 25 אלוקים הוא בגלוי, מה שניכר בעיקר
 26 הוא ההעלם וְאֵילּוּ שֵׁם הַיְוָי
 27 שענינו גילוי הוּא בְּהַעֲלֵם וְאֵינוּ
 28 ניכר. וְכֵן הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, דָּאָף
 29 שֵׁיִשׁ בּוֹ שֵׁם הַיְוָי (פְּנִ"ל) שֶׁגַם
 30 התהוות העולם הזה שבו האור האלוקי
 31 הוא בהעלם היא משם הוי'), מְפַל־
 32 מְקוֹם בעולם הזה השם שהוא
 33 בְּהַתְּגַבְּרוּת וּבְגִילוּי הוּא שֵׁם
 34 אֱלֹקִים, שֶׁהָרִי הַנְּהַגַת הַעוֹלָם
 35 בפועל ובגלוי הוּא מְצַד שֵׁם
 36 אֱלֹקִים, בְּגִימְטְרִיא הַטָּבַע,
 37 והעולם מתנהל בדרך הטבע וְאֵילּוּ
 38 שֵׁם הַיְוָי השם שמצידו יש הארה
 39 אלוקית בלי גבול הוּא בְּהַעֲלֵם וְאֵינוּ ניכר בהנהגת העולם בפועל ובגלוי,
 40 וְכִמּוֹ שֶׁתּוֹבֵב²⁵ שֶׁמֶשׁ וּמַגֵּן הַיְוָי אֱלֹקִים, והמשמעות הפנימית
 41 של הפסוק היא ששם הוי' נמשל לשמש המאירה ושם אלוקים נמשל למגן
 42 וכיסוי המעלים ומסתיר על אור השמש דְּכִשְׁמֵם שֶׁבְּשֶׁמֶשׁ וּמַגֵּן, הָרִי
- 1 וְכִתִּיב²³ בַּיּוֹם עֲשׂוֹת הַיְוָי אֱלֹקִים אֲרֶץ וְשָׁמַיִם,
 2 מְפַל־מְקוֹם יֵשׁ חִילוּק בֵּינֵיהֶם, עַל-דֶּרֶךְ הַחִילוּק
 3 שֶׁבֵּין שִׁילוּב הַיְוָי בְּאֲדָנִי לְשִׁילוּב אֲדָנִי
 4 בְּהַיְוָי²⁴. דְּהַגָּה, עֲנִין שִׁילוּב הַיְוָי בְּאֲדָנִי, הֵינּוּ
 5 שֶׁהַעֵיָקָר הוּא שֵׁם אֲדָנִי, שֶׁהוּא בְּגִילוּי, וְאֵילּוּ
 6 שֵׁם הַיְוָי הוּא בְּהַעֲלֵם. וְכֵן הוּא בְּעוֹלָם, דָּאָף
 7 שֵׁיִשׁ בּוֹ שֵׁם הַיְוָי (פְּנִ"ל), מְפַל־מְקוֹם בְּהַתְּגַבְּרוּת
 8 וּבְגִילוּי הוּא שֵׁם אֱלֹקִים, שֶׁהָרִי הַנְּהַגַת הַעוֹלָם
 9 הוּא מְצַד שֵׁם אֱלֹקִים, בְּגִימְטְרִיא הַטָּבַע, וְאֵילּוּ
 10 שֵׁם הַיְוָי הוּא בְּהַעֲלֵם, וְכִמּוֹ שֶׁתּוֹבֵב²⁵ שֶׁמֶשׁ
 11 וּמַגֵּן הַיְוָי אֱלֹקִים, דְּכִשְׁמֵם שֶׁבְּשֶׁמֶשׁ וּמַגֵּן, הָרִי
 12 יֵשׁנוּ הַשֶּׁמֶשׁ אֶלָּא שֶׁהוּא מְכוּסָה בְּמַגֵּן, וְהֵינּוּ
 13 שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הוּא בְּהַעֲלֵם, וְמָה שֶׁבְּגִילוּי הוּא הַמַּגֵּן,
 14 כְּמוֹ כֵן הוּא בְּשִׁמּוֹת הַיְוָי וְאֱלֹקִים כְּפִי שֶׁהֵם
 15 בְּעוֹלָם, שֶׁשֵּׁם אֱלֹקִים הוּא בְּגִילוּי, וְשֵׁם הַיְוָי
 16 בְּהַעֲלֵם. מַה-שֶּׁאֵין-פֶּן בְּגִין-עֲדָן הָרִי זֶה עַל-דֶּרֶךְ
 17 שִׁילוּב אֲדָנִי בְּהַיְוָי, שֶׁהַעֵיָקָר הוּא שֵׁם הַיְוָי,
 18 שֶׁהוּא בְּגִילוּי, וְעֲנִינוּ שֶׁל שֵׁם אֱלֹקִים הוּא רַק
 19 בְּכַדִּי שֶׁעַל-יְדוֹ יִהְיֶה הַגִּילוּי דְּשֵׁם הַיְוָי. וְזֶהוּ
 20 שֶׁגַם הַגִּילוּי בְּגִין-עֲדָן הוּא עַל-יְדֵי סְפִירַת
 21 הַמְּלָכוֹת²⁶, שֶׁהָרִי כָּל גִּילוּי הוּא עַל-יְדֵי הַמְּלָכוֹת
 22 דְּרִקְא, אֶבֶל הוּא גִילוּי הָאֹר דְּשֵׁם הַיְוָי שֶׁלְמַעְלָה
 23 מִבְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁזֶהוּ עֲנִין שֶׁנֶּהֱיִין מְזִיו
 24 הַשְּׂכִינָה, שֶׁהוּא עֲנִין גִּילוּי מֵהוֹת אֱלֹקוֹת, וְכִמּוֹ
 25 שֶׁתּוֹבֵב ב'מְאוּרֵי אוֹר'²⁷ שֶׁזִּיו הוּא בְּחִינַת יְסוֹד,
 26 וְיָדוּע'²⁸ שֶׁהַיְסוֹד הוּא סוֹף עוֹלָמוֹת הָאֵין-סוֹף,
 27 דְּהֵינּוּ בְּחִינַת בּוֹרָא וְלֹא בְּחִינַת נִבְרָא. וְנִמְצָא,
 28 הַמֵּאִיר בְּגִין עֲדָן וְנִקְרָא "זִיו הַשְּׂכִינָה"
 29 הוּא בְּחִינַת יְסוֹד, וְיָדוּע'²⁸ שֶׁהַיְסוֹד כְּפִי שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָאֵצִילוֹת
 30 הוּא סוֹף עוֹלָמוֹת הָאֵין-סוֹף, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת בּוֹרָא וְלֹא
 31 בְּחִינַת נִבְרָא וְרַק מִהַסְפִּירָה הַבֵּאָה אַחֲרֵי מִידַת הַיְסוֹד, סְפִירַת הַמְּלָכוֹת
 32 וְאֵילֶךְ, יֵשׁ 'נְבְרָאִים' עִם 'צִיּוּר' וְהַגְּדֵרָה/וְהַגְּבּוּלוֹת אֲבֵל מִידַת הַיְסוֹד הֵיא חֵלֶק

(23 שם ד, יו"ד. 24) ראה תניא שעהיהו"א פ"ז (פב, א). לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, ד. ובכ"מ. 25) תהלים פד, יב. וראה תניא שעהיהו"א פ"ד ואילך. יהל אור עה"פ. 26) ראה תו"א לך לך יב, ג. ובכ"מ. 27) מערכת ז אות יח. 28) ראה תו"א תרומה פא, ב. המשך תער"ב ח"ב ס"ע תשסו.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מהאין-סוף שלמעלה מגדרים והגבלות. וּנְמַצָּא, שֶׁהַהֲפָרֵשׁ בֵּין
2 גֵּן-עֵדֶן שָׁבוּ האלוקות היא בגלוי לְעוֹלָמוֹת שבהם האור האלוקי נעלם
3 ונסתר. הוּא כְּמוֹ הַהֲפָרֵשׁ בֵּין בַּחֲיִנַת הַמַּלְכוּת דאצילות - תַּחֲלַת
4 הַנְּבִרָאִים המוגדרים בגדרי מציאות, לְבַחֲיִנַת הַיְסוּד - סוּף הָאֵין-
5 סוּף שלמעלה מהגדרים הללו.
6 ג) אָמְנָם עַל-פִּי הַנְּלֵ' אֵינוֹ 1 שֶׁהַהֲפָרֵשׁ בֵּין גֵּן-עֵדֶן לְעוֹלָמוֹת הוּא כְּמוֹ
7 מוֹבָן, אִיךָ אָפְשָׁר שֶׁהַנְּשֻׁמָּה 2 הַהֲפָרֵשׁ בֵּין בַּחֲיִנַת הַמַּלְכוּת - תַּחֲלַת הַנְּבִרָאִים,
8 שֶׁהִיא אֲמֵנָם מֵהוֹת רֹחֲנִית נְעֻלִית
9 אֲבָל בְּכָל זֹאת הִיא בַּבְּחִינַת נְבִרָא 3
10 עִם מְצִיאוֹת מוֹגֵדֶת תּוֹכֵל לִיהֲנוֹת 4 ג) אָמְנָם עַל-פִּי הַנְּלֵ' אֵינוֹ מוֹבָן, אִיךָ אָפְשָׁר
11 מְזִיו הַשְּׂכִינָה שֶׁהוּא מֵהוֹת 5 שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁהִיא בַּבְּחִינַת נְבִרָא תּוֹכֵל
12 אֱלֻקוֹת 6 שֶׁלְּמַעַל מֵהַגְּבֻלוֹת וְגֵדְרֵי
13 הַנְּבִרָאִים, שֶׁהֲרִי עִם הַיּוֹת 7 שֶׁהֲרִי עִם הַיּוֹת הַנְּשֻׁמָּה כְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב חֲלֵק
14 הַנְּשֻׁמָּה 8 (ולא עוד אֶלָּא שְׁמוֹסִיפִים בְּזֶה תִּיבַת) מִמֶּשׁ²⁹,
15 אֶלָּא מִמֶּשׁ²⁹ (ולא עוד 9
16 אֶלָּא שְׁמוֹסִיפִים בְּזֶה בִּסְפֹר
17 הַתְּנִיא תִּיבַת) מִמֶּשׁ³⁰, מִכָּל- 10
18 מְקוֹם הֲרִי יִרְדָּה וְנִשְׁתַּלְּשְׁלָה 11 בַּבְּחִינַת אֹר, אָבָל יִרְדוּ וְנִמְשְׁכוּ בַּבְּחִינַת מִים
19 מִדְּרַגָּה לְדְרַגָּה וּמְעוֹלָם לְעוֹלָם 12 וְרִקִּיעַ, וְכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר בְּאֵרוּכָה בְּדְרוּשֵׁי חוֹדֶשׁ
20 וְנִעֲשִׂית בַּבְּחִינַת נְבִרָא עִם 13 תְּשֻׁרֵי³¹ בְּעֵנָן אֹר מִים רִקִּיעַ³², שֶׁרִקִּיעַ הוּא
21 גֵּדְרִים וְהַגְּבֻלוֹת, וְכִידוּעַ 14 דְּאֶגְלִידוּ מִיָּא, וְהֵינּוּ שְׁעָם הַיּוֹת שֶׁרִקִּיעַ הוּא
22 שֶׁהַנְּשֻׁמָּת בְּשֻׁרָשָׁן כְּפִי שֶׁהֵן 15 מִבְּחִינַת מִים, מִכָּל-מְקוֹם הֲרִי זֶה בְּאוֹפֵן שֶׁנִּעֲשֶׂה
23 כְּלוּלוֹת בְּאֻלּוֹת, לִפְנֵי שִׁירְדוּ לַהֲיוֹת 16 מֵהוֹת אַחֵר כּוֹי, וְאִם-כֵּן אִיךָ אָפְשָׁר שֶׁהַנְּשֻׁמָּה
24 בַּבְּחִינַת 'נְבִרָא' הֵן בַּבְּחִינַת אֹר, 17 שֶׁנִּעֲשִׂית בַּבְּחִינַת נְבִרָא, בַּבְּחִינַת רִקִּיעַ, תּוֹכֵל
25 אָבָל יִרְדוּ וְנִמְשְׁכוּ בַּבְּחִינַת 18 לִיהֲנוֹת מְזִיו הַשְּׂכִינָה שֶׁבְּגֵן-עֵדֶן. וְכִידוּתֵר אֵינוֹ
26 מִים וְרִקִּיעַ, וְכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר 19 מוֹבָן, שֶׁהֲרִי עוֹלָם הֵזֶה וְגֵן-עֵדֶן הֵם בְּאֵין-עֲרוּף
27 בְּאֵרוּכָה בְּדְרוּשֵׁי חוֹדֶשׁ 20 זֶה לְזֶה, וְכְמוֹ הָאֵין-עֲרוּף שֶׁבֵּין נְבִרָא לְבוֹרָא
28 תְּשֻׁרֵי³¹ שֶׁל שָׁנָה זוֹ, שְׁנַת תְּשֻׁרֵי 21 כְּפִי לְזֶה, וְזֶהוּ גַם כֵּן הַטַּעַם שֶׁמְצִינּוּ שֶׁהַעֲלִיָּה
29 בְּעֵנָן אֹר מִים רִקִּיעַ³², 22 מְעוֹלָם הֵזֶה לְגֵן-עֵדֶן הִיא עַל-יְדֵי הַטְּבִילָה בְּנִהַר
30 שֶׁרִקִּיעַ הוּא דְּאֶגְלִידוּ מִיָּא, 23 דִּינּוֹר, כְּדִי לִישְׁכַּח חִיזוֹ דְּהֵאִי עֲלֵמָא³³, שֶׁאָז
31 שֶׁמִּים הַגְּלִידוּ (וּקְפָאוּ), כְּמִבוֹאֵר 24 דְּוָקָא אָפְשָׁר לַהֲיוֹת הַעֲלִיָּה בְּגֵן-עֵדֶן, וְהֵינּוּ לְפִי
32 בַּקְּבֵלָה וְחִסְדֵיִת שׁ"אוֹר, מִים רִקִּיעַ", 25 שֶׁהַעֲלִיָּה מְעוֹלָם הֵזֶה לְגֵן-עֵדֶן הִיא עֲלִיָּה
33 מִסְּמִלִים שְׁלוּשָׁה שְׁלִבִים בַּהֲתֵהוּת 26 שֶׁבְּאֵין-עֲרוּף, שֶׁהֲרִי בְּעֲלִיָּה מְדֻרְגָּא לְדֻרְגָּא
34 הַבְּרִיאָה: אֹר הוּא מוֹשֵׁג מוֹפְשֵׁט 27 שֶׁבְּעֲרָף זוֹ לְזוֹ, אֵין צוּרָף לְשְׁכוּחַ עַל הַמְּדֻרְגָּה
35 הַמְּתִיחַס לְאוֹר הָאֻלּוּקִי הַאיִנְסוֹפִי לִפְנֵי
36 יִרְדֵּתוֹ לַהוֹת מְצִיאוֹת מוֹגֵדֶת שֶׁל
37 נְבִרָאִים, מִים מִסְּמִלִים אֵת מִידַת הַחֶסֶד
38 וְהַגְּלִיּוֹ, הֵינּוּ כְּפִי שֶׁהָאוֹר הָאֻלּוּקִי כְּבוֹ
39 יוֹרֵד וּמִתְגַּלֶּה לַהוֹת נְבִרָאִים אֲבָל הוּא עֲדִיין גְּלוֹי וְהַנְּבִרָאִים הֵם כְּמְצִיאוֹת
40 מְעוֹדֶנֶת זֹכֵחַ, וְרִקִּיעַ מִסְּמֵל אֵת הַמְצִיאוֹת הַגִּשְׁמִית הַחוּמְרִית כְּשֶׁם שֶׁהֲרִקִּיעַ
41 נְבִרָא מִמִּים שֶׁהַגְּלִידוּ, הֵינּוּ שֶׁבְּמִקוֹם לַהֲיוֹת מִים זוֹרְמִים נִתְגַּשְׁמוּ יוֹתֵר (וּמוֹבָא

(29 איוב לא, ב. 30) תניא רפ"ב. (31) ד"ה תורה צוה פ"ד ואילך; ד"ה צור תעודה פ"ב ואילך (תו"מ חכ"ד ע' 138 ואילך; ע' 175 ואילך). וראה גם ד"ה באתי לגני שנה זו פ"ד (לעיל ע' 7). (32) ראה זח"ב קסז, א ואילך. סידור (עם דא"ח) ע, א ואילך. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תנא. תנא ואילך. וש"נ. (33) ראה זהר ח"א רא, א. ח"ב ריא, ב. תו"א בראשית ז, ד. ויצא כב, ד. מקץ לא, סע"א. מג"א צב, א. צו, א. ק, ג. יתרו טז, ג. לקו"ת בשלח א, ד. ועוד.

שבת פרשת ויקהל, פרשת שקלים, מברכים החודש אדר-שני, ה'תשי"ט

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 רחוקות זו מזו אבל המרחק הוא יחסי אין צורך לשפוח על המדרגה
2 הקודמת ולהתנתק ממנה לחלוטין. ואדרבה, לא זו בלבד שהקשר
3 לדרגה הקודמת לא מפריע לעליה לדרגה הבאה אלא להיפך ההשגה
4 במדרגה הקודמת היא הכנה והקדמה שעל-ידיה יוכל
5 להשיג במדרגה היותר
6 געילית. ועל-דרך שמצינו
7 בדברי חכמינו שאחרי ארבעין
8 שנים קאי איניש אדעתא
9 דרבניה³⁴, אדם עומד על דעת רבו
10 (ומבין ומשיג את העומק ואת
11 הפנימיות של דברי רבו) כעבור
12 ארבעים שנה הינו שדוקא על-
13 ידי ההתבוננות בשכל הרעיון
14 השכלי שקיבל מהרב מלכתחילה
15 לפני ארבעין שנים, ובכל מה
16 שלמד והשיג בשכל זה אחר
17 כן במשך ארבעין שנים, מאז
18 ששמע את הדברים מפי רבו לראשונה
19 הנה על-ידיה דוקא קאי
20 אדעתא דרבניה, האדם עומד על
21 דעת רבו שמגיע לעומק
22 ופנימיות השכל הרי שכל הידע
23 וההבנה בעבר לא מפריעים להתקדמות
24 בידע ובהבנה בעתיד אלא להיפך. וכן
25 הוא בכללות ההשתלשלות
26 של הדרגות שמשתלשלות זו מזו
27 באופן שיש ביניהן יחס קרוב והן בערך
28 זו לזו דסולם מוצב ארצה
29 וראשו מגיע השמימה³⁵,
30 שאמנם מדובר בעלייה מדרגה נמוכה
31 ביותר, "ארצה", לדרגה גבוהה ביותר
32 "השמימה", אבל כיוון שהעלייה היא
33 הדרגתית ומסודרת, הרי שהעלייה
34 מדרגא לדרגא היא דוקא
35 על-ידי הקדמת ההשגה
36 במדרגה הקודמת, וכמו
37 העליות בדרגות הסולם, שכל
38 עלייה של שלב נוסף מסייעת לעלות
39 לדרגה נוספת גבוהה יותר שכל זה
40 הוא בעליות שבערך זו לזו
41 שהמרחק ביניהם הוא יחסי. וכיון
42 שבעלייה של הנשמה מעולם הזה צריך לשפוח חיזו
43 דהאי עלמא, לשכוח את המראה של העולם הזה ולהתנתק מהמזב
44 הקודם לחלוטין הרי מוכן שזוהי עלייה שבאין-ערוף. וכן הוא

גם בעליות ממדרגה למדרגה שבגן-עדן גופא עצמו, דאף
שכל המדרגות נכללות בשם גן-עדן ואם כן יש קשר ושייכות בין
כל המדרגות הרבות והשונות, מכל-מקום הרי הן באין-ערוף זו
לזו ולמעשה מדובר בעליות שמחייבות דילוג על פני פער גדול ועצום.
וטעם הדבר, הסיבה לכך שבגן-
עדן המדרגות השונות רחוקות זו מזו
באין-ערוף היא דכיון שבגן-עדן
הוא מבחינת היסוד שהוא
סוף עולמות האין-סוף פנ"ל,
כמבואר לעיל שהיסוד היא הספירה
האחרונה שבה האלוקות מאירה בלי
גבול, והחל מספירת המלכות שבאה
אחריה מתחילה להיות מציאות של
נבראים מוגדרים ו"עולמות אין סוף"
הינו שהאור האלוקי המאיר בהם
הוא בבחינת בלי גבול, לכן
הנה כל מדרגה שבגן-עדן
היא בבחינת בלי-גבול לגבי
מדרגת הגן-עדן שלמטה
למנה, כי כיוון שהאור בלתי מוגבל,
גם המרחקים והפערים בין הדרגות הם
ללא גבול, בשונה ממדרגות שיש בהם
הגדרות והגבלות מצד מהותן וממילא
גם הפערים בין המדרגות השונות הם
מוגבלים ולכן גם בעליות של
הנשמות ממדרגה למדרגה שבגן-
עדן גופא עצמו, כדי לעלות
למדרגה גבוהה, כיוון שזו התעלות
לאין-ערוף צריך להיות תחילה
כתאי מקדים ביטול השגת
המדרגה הקודמת, כידוע
בענין נהר דינור נהר האש
והעמוד שגם הוא מסמל אמצעי
להתעלות שפועל הפסק והתנתקות
מהמדרגה הקודמת שבגן-עדן
גופא, שזהו לפי שהעליות
הם בבחינת אין-ערוף, כמבואר
לעיל. וכמו כן בדומה לאמור לעיל
לגבי עלייה מהעולם הזה לגן-עדן וגם
לגבי עלייה מדרגה לדרגה בגן-עדן
עצמו שלפני התעלות שלא בערך
דרושה התנתקות מהמדרגה הקודמת
שכללותה ובעצם מהותה היא למעלה מהעולמות ובבחינת
בלי-גבול לגבי העולם הזה, וכיוון שזו מהותה, הרי גם כפי שירדה

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 לַחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ³⁹, ואמרו על כך חכמינו ז"ל שהפסוק מדבר
 43 על משה רבינו ובינו הנקרא "איש" שבאותם הימים שהיה למעלה אכל, היינו ניזון
 44 לַחֶם שְׁמֵלֶאכִי הַשָּׂרֵת הַנְּקָרִים "אבירים" אֹכְלִים, שֶׁהִיא נִיזוֹן
 45 ומקבל חיות גם לגופו הגשמי מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה אור אלוקי רוחני,
 46 וְלִכְאוּרָה אִיף אֶפְשָׁר איך ייתכן
 47 שְׁנִבְרָא גשמי, והרי כאמור משה
 48 עלה כנשמה בנוף יְהִיָּה נִיזוֹן מִזֵּיו
 49 הַשְּׂכִינָה, אֶפִּילוּ מִצַּד הַנְּשָׁמָה
 50 שגם זה תמוה איך בכלל נברא מסוגל
 51 לקלוט ולתפוס אור אלוקי, וּבִפְרָט
 52 מִצַּד הַגּוֹף, הרי הדבר תמוה עוד
 53 יותר שֶׁהָרִי בִימֵים שִׁמְשָׁה היה
 54 למעלה ולא אכל לחם גשמי ולא שחה
 55 מים גשמיים גופו הַגְּשָׁמִי שֶׁל
 56 מֹשֶׁה הִיָּה נִיזוֹן מִזֵּיו
 57 הַשְּׂכִינָה. ?
 58 אִף עַל זֶה הַקָּדִים הַפְּתוּב וּלְפָנֵי
 59 שְׁנִאֲמָר שִׁמְשָׁה עלה למעלה נאמר
 60 וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹף הָעֲנָן,
 61 דְּפִעוּלַת הָעֲנָן הִיא שֶׁהוּא
 62 מְעַלִּים ומסתיר על עוֹצֵם
 63 בְּהִיקוֹת וּבְהִירוֹת הָאוֹר, וכאשר
 64 האור מאיר מבעד לענן הוא לא בוהק
 65 ובהיר כל כך אִף הֵעֵן אֵינוֹ
 66 מְסַתֵּיר לְגַמְרִי, ולמעשה האור כן
 67 עוֹבֵר פִּי אִם שְׁעַל־יְדֵי הָעֵלֶם
 68 זֶה, נִמְשָׁכֶת הָאָרֶז מִצִּמְצַמַּת
 69 מֵהָאוֹר הַגָּדוֹל הַמְקוּרִי כּוֹי, וְהוּא
 70 הָעֵלֶם וְהַסְתֵּר הָאוֹר עַל יְדֵי הָעֲנָן הוּא
 71 דּוֹגְמַת אָדָם הָרוֹאֶה וּמְסַתְּפֵל
 72 בְּאוֹר צִחַ וְבִהִיר מֵאֵד עַל־יְדֵי
 73 אֶסְפֶּקְלָרִיא וְזִכְרֵי־הַמְּאִירָה,
 74 שֶׁהָאֶסְפֶּקְלָרִיא מְעַלִּמָּה עַל
 75 עוֹצֵם הַבְּהִירוֹת, אֲבָל מְדוּבֵר
 76 בַּחֲסֵר מוֹעֵט בְּלִבּוֹ וְעַל־יְדֵי־זֶה
 77 עַל יְדֵי שֶׁהָאוֹר עוֹבֵר מִבְּעַד
 78 לְאֶסְפֶּקְלָרִיא זֶה אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת
 79 הָאוֹר וְלִהְנוֹת מִמֶּנּוּ. וּבְאוֹפֶן כְּזֶה
 80 הִיָּתָה נְבוֹאֵת מֹשֶׁה, שְׁנִתְנַבֵּא בְּיָדוֹ⁴⁰, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
 81 אֶל רְאִשֵׁי הַמַּטּוֹת... זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתָ ה' וְזֶה" הוּא לִשׁוֹן שְׁבוּ מִתִּיחָסִים
 82 לְדַבֵּר שְׁנוּאָה בְּכִיּוּר שֶׁהוּא עֲנִין אֶסְפֶּקְלָרִיא הַמְּאִירָה. שְׁדַרְכָּה רָאָה

1 לעולם הזה, התורה היא בלי גבול ולכן הִנֵּה בְּתוֹרָה גּוֹפָא עצמה יֵשׁ
 2 גַּם בְּן עֲלִיּוֹת מִמְדְרִיגָה אַחַת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה לְמִדְרִיגָה הַבְּאֵה שְׁבָאִין־
 3 עֲרוּף זֶה לֹזוּ, וְכִפִּי שְׁמִצֵּינוּ בְּרַבִּי זִירָא שֶׁהִיא בְּכַבֵּל וְלִמּוּד שֵׁם אֵת
 4 הַתְּלִמּוּד הַבְּכַלִּי וְאַחַר כֵּךְ רָצָה לַעֲלוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְלִלְמּוּד בַּה אֵת הַתְּלִמּוּד
 5 הִירוּשָׁלַיִם שְׁצָם מָאָה תַעֲנִיתָא
 6 לִישְׁפַּח מֵאָה תַעֲנִיּוֹת כְּדִי לִשְׁכּוּחַ
 7 עַל תְּלִמּוּד בְּבָלִי, בְּכַדִּי
 8 שְׁיֻכַּל לְלַמּוּד תְּלִמּוּד
 9 יְרוּשָׁלַיִם³⁶ מִשׁוּם שְׁמִדוּבֵר
 10 בַּהֲתַעֲלוֹת שְׁאִינָה הִדְרָגִיתִּיא אֲלֵא בְּאִין־
 11 עֲרוּף, כֵּךְ שֶׁהִלְמּוּד שְׂרַבִּי זִירָא לִמּוּד
 12 בְּהִוִּיתוּ בְּכַבֵּל אֵינוֹ מֵהוּוּהָ הַכְּנָה
 13 וְהַקְדָּמָה שֶׁתִּסְיַע לוֹ לְלַמּוּד בְּאַרְץ
 14 יִשְׂרָאֵל אֲלֵא אֲדַרְבֵּה תְּנַאי מוֹקֵדִם
 15 לְלִמּוּד תּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא
 16 הַתְּנַתְּקוֹת מִמְדְרִיגַת הַלִּמּוּד שֶׁל בְּכַל
 17 הַנְּחוּתָה מִמְנָה לְאִין שִׁיעוּר. וְעַל־פִּי
 18 כָּל הַנְּ"ל כֹּל הַמְּבוֹאֵר אֲדוּת תּוֹכְנָה
 19 וּמֵהוּתָה שֶׁל עֲלִיָּה מִמְדְרִיגָה אַחַת
 20 לְמִדְרִיגָה אַחֶרֶת שְׁבָאִין־עֲרוּף מִמְנָה
 21 תִּגְדֵּל יוֹתֵר הַתְּמִיהָה
 22 וְהַפְּלִיאָה הָאֲמוּרָה לְעִיל, אִיף
 23 אֶפְשָׁר אִין יִתְכֵן שֶׁהַנְּשָׁמָה
 24 שֶׁהִיא בְּבַחֲרֵינָתָּה נְבָרָא, וְהִיא
 25 מִצִּיּוֹת מוֹגֵדֶת בְּגֵדִים וְהַגְּבֻלוֹת
 26 תּוֹכַל לִיהְנוֹת מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה
 27 שְׁבָגְנֵן־עֲדָן, שֶׁהוּא בְּבַחֲרֵינָתָּה
 28 בְּלִי גְבוּל, וּבִפְרָט בְּבַחֲרֵינָתָּה
 29 הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁבָגְנֵן־עֲדָן וְאִין
 30 הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא 'נְבָרָא' מוֹגְבֵל מִסּוּגֵלַת
 31 לְקִלוּט וְלִתְפוּס אֲוֵר אֲלוּקִי בְּלִתִּי
 32 מוֹגְבֵל. ?
 33 (ד) אִף הָעֲנָן הוּא, שְׁזָהוּ
 34 הָאֶפְשָׁרִית שֶׁל הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא 'נְבָרָא'
 35 עִם הַגְּבֻלוֹת תְּקִלוּט אֵת הָאוֹר הָאֲלוּקִי
 36 הַבְּלִתִּי מוֹגְבֵל הִיא עַל־דֶּרֶךְ
 37 שְׁמִצֵּינוּ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת בְּעֲנִין
 38 הָאֲמוּר בְּתוֹרָה עַל מֹשֶׁה רַבִּינוּ בַּעַת
 39 מִתֵּן תּוֹרָה וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹף הָעֲנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר³⁷. דְּהִנֵּה,
 40 מֹשֶׁה עָלָה בְּגוֹפּוֹ כְּנִשְׁמָה בְּנוֹף גְּשָׁמִי לְמַעְלָה, וְלָחֶם לֹא אָכַל
 41 וּמִים לֹא שָׁתָה³⁸, בְּמִשְׁךְ כֹּל הַיָּמִים שֶׁהִיא לְמַעְלָה פִּי אִם כְּכַתוּב

(36) ב"מ פה, א. נתבאר בהמשך תרס"ו ע' טו. המשך תער"ב ח"ב ע' א'נ ואילך. (37) משפטים כד, יח. וראה תניא אגה"ק סכ"ט (קמט, א). (38) תשא לד, כח. (39) תהלים עח, כה. יומא עה, ב. תר"א קיג, ג. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1037 הערה 19 בשוה"ג שם. וש"נ. (40) ספרי ופרש"י ר"פ מטות. וראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה"ו.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 משה רבינו את מראה הנבואה, בשונה משאר הנביאים שהתנבאו בלשון "כה
 2 אמר ה'", ו"כה" הוא לשון שבו מתייחסים לדבר שנראה מרחוק. וְיָהוּ
 3 הפירוש הפנימי בפסוק וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן, שְׁעַל-יָדַי לְבוֹשׁ
 4 הָעֵנָן, אֶסְפְּקֶלְרֵיָא הַמְאִירָה, שהוא כיסוי המעלים על האור (אלא
 5 שהעלם הוא מונע ולכן האור עובר
 6 דרכו ומאיר) הִנֵּה גַם גּוֹפּוֹ
 7 הַגְּשָׁמִי שֶׁל מֹשֶׁה שהוא מציאות
 8 גשמית מוגדרת ומוגבלת הִיָּה יְכוֹל
 9 לְהִיּוֹת נִיזוֹן מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה
 10 האלוקית הרוחנית.
 11 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה יוֹכֵן גַּם בְּכָל
 12 אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, תהיה
 13 מדינתו הרוחנית אשר תהיה, בְּנוֹגַעַ
 14 לְנִשְׁמָתוֹ והיכולת שלה לקלוט אור
 15 אלוקי ו"ליהנות" מההתגלות הוו,
 16 שֶׁהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁהֵם חֲכָמָתוֹ
 17 וּרְצוֹנָו שֶׁל הַקְּבָ"ה ומצד עצם
 18 מהותם הם אכן למעלה מהעולם
 19 וְיִרְדּוּ וְנִתְלַבְּשׁוּ לְמִטָּה, בתוך
 20 העולם הזה הגשמי הֲרִי הֵם
 21 דוֹגְמַת אֶסְפְּקֶלְרֵיָא הַמְאִירָה,
 22 וְהִינּוּ שֶׁהֵם התורה והמצוות
 23 שהאדם למד וקיים בימי חייו בעולם
 24 הַזֶּה נַעֲשִׂים לְבוֹשׁ הַנְּשָׂמָה
 25 בְּגוֹן-עֵדוֹן, שְׁעַל-יָדָם תּוֹכֵל
 26 לְהִינּוֹת מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, כתוב
 27 בוֹהַר וּמְבוֹאֵר בְּהַרְחֵבָה בתורת
 28 החסידות שהמעשים הטובים שהאדם
 29 עושה בלימוד התורה ובקיום המצוות
 30 בעולם הזה ממשיכים על נשמתו
 31 'לבושים' שבאמצעותם הוא נהנה מזיו
 32 השכינה ורואה באורו של הקדוש-
 33 ברוך-הוא בגן-עדן (ולבושים אלו
 34 נקראים "ימים", וזהו שכתוב "ואברהם
 35 זקן בא בימים" שאברהם אבינו
 36 "נתלבש" בלבושים "ימים") אלה
 37 בשלמות, היינו בכל הלבושים שניתנו
 38 לנשמתו ולא חיסר מהם אף אחד).
 39 כְּמִבּוֹאֵר בְּתַנּוּי פֶרֶק ה
 40 בְּקִצְרָה⁴¹ וזה לשונו: כמבואר בעץ
 41 חיים... שלבושי הנשמות בגן-עדן הן המצוות", ובאגרת הקודש שכתביא סימן
 42 כט הובא לשון הוזהר בעניין זה.
 43 (ה) וְהִנֵּה נִתְבָּאֵר לְעִיל שֵׁישׁ 'מְרֵאוֹת' לְשׁוֹן
- 44 רְבִים, ב' מְרֵאוֹת, שני סוגים של מראות אֶסְפְּקֶלְרֵיָא הַמְאִירָה
 45 זכוכית שהאור עובר דרכה וְאֶסְפְּקֶלְרֵיָא שְׂאִינָה מְאִירָה המסתירה
 46 על האור. וְהֵעֵנָן בְּזֶה, דְּאֶסְפְּקֶלְרֵיָא שְׂאִינָה מְאִירָה, הִינּוּ
 47 שֵׁישׁ דְּבַר הַמְּכַסֶּה וּמַעֲלִים שְׁלֵא יוֹכְלוּ לְרֵאוֹת בַּהּ בְּדֶרֶךְ
 48 אֹר יִשְׂרָ, והיא מסתירה על אור
 49 שמאיר עליה שלא יוכל להמשיך
 50 ולהאיר מעבר לה אֲבָל אֵינּוּ
 51 מְסַתֵּיר לְגַמְרִי, הדבר לא עושה
 52 אותה לחומר שאי-אפשר לראות בו
 53 כלל וְהִינּוּ שֶׁהַהֶסְתֵּר הוּא רַק
 54 שְׁלֵא יוֹכְלוּ לְרֵאוֹת אֶת מְהוּת
 55 הַדְּבָר כְּפִי שֶׁהוּא בְּמִקּוֹמוֹ,
 56 כאשר רואים דבר באמצעות מראה,
 57 אכן לא רואים את מהותו האמתית
 58 אֲלָא בְּאוֹפֵן שְׂנִרְאָה רַק
 59 הַדְּמוּת בְּלִבְד. וְזוֹהִי פְעוּלַת
 60 הַפִּסְיוֹ, הדבר נראה ומשתקף
 61 בצורה כזו כתוצאה מכך שיש על
 62 הזכוכית כיסוי שְׁלֵא הַפִּסְיוֹ
 63 הֵיוּ יְכוֹלִים לְרֵאוֹת עַל-יָדֵי
 64 הָאֶסְפְּקֶלְרֵיָא בְּדֶרֶךְ אֹר יִשְׂרָ,
 65 המאירה מלמעלה למטה אֶף עַל-
 66 יָדֵי הַפִּסְיוֹ רֹאִים בּוֹ בְּדֶרֶךְ
 67 אֹר חוֹזֵר וּמִשְׁתַּקֵּף בחזרה
 68 מהזכוכית המכוסה בפעולה של
 69 מלמטה למעלה. אֲמָנָם, כדי
 70 שהאקספלירא שאינה ראויה, אכן
 71 תשמש כמראה כמתואר לעיל
 72 הַפִּסְיוֹ צְרִיף לְהִיּוֹת פִּסְיוֹ
 73 דֵּק, כִּי אִם יִהְיֶה פִּסְיוֹ עֵב, וְזוֹ
 74 אֲזִי יִהְיֶה בּוֹלַע אֶת הָאֹר
 75 המאיר מלמעלה, וה'בליעה' תהיה
 76 מוחלטת וְעַד שְׁלֵא נֹדַע כִּי
 77 בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה⁴², וְהִינּוּ,
 78 שֶׁהִיָּה מַעֲלִים לְגַמְרִי ולא היה
 79 ניתן לראות במראה כלל. אֶף
 80 כְּפִסְיוֹ דֵּק, אֵינּוּ הַפִּסְיוֹ
 81 מַעֲלִים לְגַמְרִי, אֲלָא יְכוֹלִים
 82 לְרֵאוֹת בּוֹ בְּדֶרֶךְ אֹר חוֹזֵר
 83 וכך הדמויות שמול המראה
 84 משתקפות בה. וְעוֹד זֹאת, קיים הבדל נוסף בין שתי סוגי המראות
 85 שְׂפָאֶסְפְּקֶלְרֵיָא שְׂאִינָה מְאִירָה, יֵשׁ מַעֲלָה וּיְתֵרוֹן גַּם עַל
 86 אֶסְפְּקֶלְרֵיָא הַמְאִירָה. כִּי בְּאֶסְפְּקֶלְרֵיָא שְׂאִינָה מְאִירָה,

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אֶפְשָׁר האדם הניצב מול המראה יכול לראות את עצמו וגם מה
2 שְׂמַאֲחֻרְיוֹ, אֲשֶׁר בְּדַרְךְ אֹרֵךְ יִשְׂרָאֵל אֵי-אֶפְשָׁר במבט רגיל אי-אפשר
3 לראות זאת.
4 וּבְזֶה יִזְכָּן גַּם בְּן־43 מֶה שְׂתִירְצוּ בַּגְּמֵרָא 44 מה שכתוב
5 בִּישְׁעִיָּה 45 וְאָרְאָה אֶת ה', אֵף
6 שְׂמֹשֶׁה אָמַר כִּי לֹא יִרְאֵנִי לראות את עצמו וגם מה שְׂמַאֲחֻרְיוֹ, אֲשֶׁר
7 הָאָדָם וְחַיִּי 46, בִּיּוֹן שְׁפָל בְּדַרְךְ אֹרֵךְ יִשְׂרָאֵל אֵי-אֶפְשָׁר לראות זאת. וּבְזֶה יִזְכָּן
8 הַנְּבִיאִים גַּם בְּן־43 מֶה שְׂתִירְצוּ בַּגְּמֵרָא 44 מה שכתוב
9 בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא שְׂאִינְהָ מְאִירָה, אֵף בִּישְׁעִיָּה 45 וְאָרְאָה אֶת ה', אֵף שְׂמֹשֶׁה אָמַר כִּי
10 וּמֹשֶׁה רַבְּנֵוּ נִסְתַּפְּלוּ לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַיִּי 46, בִּיּוֹן שְׁפָל הַנְּבִיאִים
11 בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא הַמְאִירָה, מִסּוּפֵר נִסְתַּפְּלוּ בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא שְׂאִינְהָ מְאִירָה, וּמֹשֶׁה רַבְּנֵוּ
12 בַּגְּמֵרָא שֶׁהַמֶּלֶךְ מִנְשֵׁה הֵרֵג אֶת יִשְׁעִיָּה הַנְּבִיאִי אַחֲרַי שְׁטַעַן כִּלְפֵי: "משה רבך
13 הַנְּבִיאִי אַחֲרַי שְׁטַעַן כִּלְפֵי: "משה רבך
14 אָמַר כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַיִּי - וְאֵת
15 אָמַרְתָּ וְאָרְאָה אֶת ה' יִישֵׁב עַל כִּסֵּא רַם
16 וְנִשְׂאָא. וְבַהֲמִשְׁךְ הַגְּמֵרָא עֹנֶה עַל
17 הַסְּתִירָה לְכַאוּרָה: "כֹּל הַנְּבִיאִים
18 נִסְתַּכְּלוּ בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא שְׂאִינְהָ מְאִירָה
19 (וְלִכְן בְּעֵצֵם לֹא רָאוּ אֶת ה' מִמֶּשׁ),
20 מֹשֶׁה רַבְּנֵוּ נִסְתַּכְּלוּ בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא
21 הַמְאִירָה (וְלִכְן לֹא רָאָה אֶת ה' בְּבַחֲיִנַת
22 פְּנִים)".
23 וְהִינֵנו שְׁעַל-יְדֵי הַהֶעְלֵם
24 וְהַהֶסְתֵּר דְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא שְׂאִינְהָ
25 מְאִירָה, יְכוּלִים שְׂאֵר הַנְּבִיאִים
26 לראות גם מה שְׂאִינְ יְכוּלִים
27 לראות בְּאֶסְפֶּקְלָרְיָא
28 הַמְאִירָה, כִּיּוֹן שְׁלֹא הִגִּיעוּ לְמַדְרִיגַת
29 מֹשֶׁה שְׁזָהוּ מִצַּד הַמַּעְלָה
30 שְׂבַבְחֵינַת אֹרֵךְ חוּזְרֵי שְׂבַמְבוּן
31 מִסּוּפֵי יֵשׁ לֹו יִתְרוֹן עַל 'אֹרֵךְ יִשְׂרָאֵל'.
32 וּבִיאֹר עֲנִין הַמִּשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית
33 שֶׁל רֵאִיִּית וְקִלִּיִּית אֹרֵךְ אֱלֹוִקִי
34 בְּאֶמְצוֹת אֶסְפֶּקְלָרְיָא שְׂאִינְהָ
35 מְאִירָה בְּעַבְדוֹת הָאָדָם שֶׁל כֹּל
36 אֶחָד וְאֶחָד, הוּא עֲנִין הָאֹרֵךְ
37 הַמִּיּוּחָד שְׂמַאֲרֵי בְּנִשְׁמַתוֹ שֶׁל הָאָדָם
38 עַל-יְדֵי הָעַבְדוּת בְּהֶעְלֵם
39 דְּנַפְשׁ הַבְּהֵמִית עַל הַנִּשְׁמָה
40 הָאֱלֹוִקִית כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר. דְּהַגָּה,
41 הֶעְלֵם הַנַּפְשׁ הַבְּהֵמִית הוּא
42 דְּבַר הַמַּסְתֵּיר אֶת הָאֹרֵךְ שֶׁל הַנִּשְׁמָה, אֵף מִצַּד שְׁנֵי אֵינֵוּ פִּיִּסִּי עֵבֶר
43 בְּיֹוֹתָר, שְׂהַרִי יֵשׁ בּוֹ בְּנַפְשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁל הַיְהוּדִי גַּם טוֹב שְׂמַעוּרָב
44 בַּה גַּם טוֹב כְּמַבְוֹאֵר בְּסִפְרֵי הַתְּנִיָּא שֶׁהַמִּידוֹת הַטּוֹבוֹת הַטְּבַעִיּוֹת שְׂבִיחֵי הַיְהוּדִי בְּאוֹת

(43 ראה לקו"ת נצבים מז, ג. 44) יבמות מט, ב. 45) ו, א. 46) תשא לג, כ.

שבת פרשת ויקהל, פרשת שקלים, מברכים החודש אדר-שני, ה'תשי"ט

ביאור בדרך אפשר

1 נעלית מבין השלושה], ועוד למעלה יותר כו', ולא זו בלבד אלא
 2 שלאמיתו של דבר יש לנשמות ישראל שורש ומקור לא רק בדרגה הכי עליונה
 3 של האור, כפי שהוא לפני הצמצום, אלא אצל הקדוש ברוך הוא בעצמו, מקור
 4 כל האורות, וכמו שכתוב⁴⁷ עם המלך במלאכתו ישובו שם,
 5 ומפרשים את הפסוק במשמעות
 6 שכביכול בשעה שהקדוש ברוך הוא
 7 ברא את העולם היו מי שנכחו לצידו
 8 ואמרו על כך רבותינו ז"ל⁴⁸
 9 במי נמלך הקדוש ברוך הוא האם
 10 לברוא את העולם בנשמותיהם
 11 של צדיקים ונמצא שנשמות
 12 ישראל היו קיימות ומושרשות
 13 באלוקות עוד לפני שעלה הרצון
 14 לברוא עולמות. ומשם ממקורה
 15 ושורשה הנעלה אצל הקדוש ברוך הוא
 16 בעצמו ירדה הנשמה למטה
 17 בגוף ונפש הבהמית, שזוהי
 18 ירידה גדולה ביותר. ומפל-
 19 מקום פדאי כל הירידה
 20 הגדולה והעצומה הזו בשביל
 21 העליה שנעשית בסופו של דבר
 22 על-ידי הירידה, כמאמר
 23 ירידה צורך עליה, שכל מטרת
 24 הירידה מלכתחילה היא בשביל
 25 שלאחר מכן תהיה עלייה למצב נעלה
 26 יותר מזה שהיה קודם הירידה
 27 ובהכרח לומר שהעליה היא
 28 למעלה משרש הנשמות שם
 29 הייתה הנשמה קודם הירידה שאם לא
 30 כן איזו תועלת יש מהירידה.
 31 והענין בזה, דהנה בחינת
 32 רקיע, אגליו מים, הרקיע
 33 שנעשו מכך שהמים הגליו וקפאו
 34 והכוונה לשלב השלישי של "אור מים"
 35 רקיע" בתהליך הבריאה בו כבר יש
 36 מציאות גשמית (ומעין זה הוא גם
 37 בבחינת "רקיע" כפי שהיא באור
 38 העליון) הוא בהגבלה עם מציאות
 39 מוגדרת ומוגבלת. וגם בחינת מים
 40 "אור, מים רקיע" שאין להם למים מדידה מצד עצמם ואדרבה
 41 המים מסמלים זרימה והשפעה לא מוגבלת, הרי הם משתנים לפי
 42 מדידת וצורת הפלים כשם שבגשמיות המים עצמם הם לא מציאות
 43 עם קצוות מוגדרים אלא דבר שזורם ומתפשט אבל כאשר שופכים את המים

ביאור בדרך אפשר

44 לתוך כלי הרי צורתם ומצבם משתנית בהתאם למידות ולהגבלות ולצורה של
 45 הכלי, ואם כן לא רק בחינת "רקיע" היא מוגבלת אלא גם בחינת מים מוגבלת.
 46 וגם בחינת האור השלב הראשון בתהליך של "אור מים רקיע" שהוא
 47 האור מצד עצמו בפשיטות ללא "ציור" והגדרה ובלי-גבול לגמרי,
 48 מפל-מקום להיותו אור ולא
 49 המאור עצמו אלא הארה והתפשטות
 50 מעצם המאור, הרי בהכרח שיש
 51 בו איזו הגבלה, שהרי גם
 52 בחינת האור שקודם הצמצום
 53 ואמנם אין גבול להארה ולהתפשטות
 54 שלו, בכל זאת הנה הא גופא זה
 55 עצמו שהוא מהות אור ולא
 56 מהות אחר, הרי זה הגבלה,
 57 עם היות האור מעין המאור
 58 כי יחד עם זה שלאור יש תכונות
 59 ומאפיינים שעושים אותו דומה למאור
 60 עצמו, עצם העובדה שהוא האור ולא
 61 המאור היא הגבלה והגדרה מסוימת
 62 כך שגם אם הנשמה מושרשת לא רק
 63 ב"רקיע" אלא גם ב"מים" ולא רק
 64 ב"מים" אלא גם ב"אור", עדין אין זה
 65 תכלית העילוי שיכול להיות. ובכדי
 66 להגיע לבחינת בלי-גבול
 67 האמיתי, המאור עצמו שבו אין
 68 שום גדר ושום הגבלה כלל הרי זה
 69 דוקא על-ידי ירידת הנשמה
 70 בגוף ונפש הבהמית שהם
 71 הפכים מאלקות ומעלמים
 72 ומסתירים על האלוקות, והינו לפי
 73 שעבודה זו שמהפך האדם בכוח
 74 הנשמה שלו את הנפש הבהמית,
 75 היא בבחינת בלי-גבול
 76 שבאדם, מצד האדם זו עבודה
 77 שמחייבת אותו לצאת מהגבלות שלו
 78 ובכך הוא עובד ה' בכל מאד⁴⁹,
 79 שמשמעו גם בכל ה"מאד" שלך,
 80 למעלה מההגבלות שלך ולכן על-
 81 ידי זה העבודה של יציאה מהגדרים
 82 וההגבלות נמשך לו לאדם גם מלמעלה ונשמתו מתעלית אל בחינת
 83 בלי-גבול האמיתי, פי מדתו של הקב"ה היא מדה פנוד
 84 מדה⁵⁰, ולכן הנה על-ידי העבודה דבכל מאדך, בלי גבול
 85 מצד האדם הרי הוא מגיע לבחינת בלי-גבול האמיתי שהוא
 86 עצמותו תהפך.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וַיִּשַׁע לְהוֹסִיף, שְׁעַל-דֶּרֶךְ-זֶה מֵעִין הָאָמֹר לְעִיל שִׁבְכוּחָהּ שֶׁל הַעֲבוּדָה
2 בְּדֶרֶךְ 'אֶסְפָּקְלָרְיָא שְׁאִינָה מְאִירָה', הֵינּוּ הַעֲבוּדָה עִם הַהֶעָלָם שֶׁל הַנֶּפֶשׁ
3 הַבְּהֵמִית, לְהַבִּיא אֶת הַנִּשְׁמָה לְתַכְלִית הָעִילִי הוּא גַם בְּאֶסְפָּקְלָרְיָא
4 הַמְאִירָה, שֶׁהָרִי גַם בָּהּ יִשְׁנֹו בְּמִידָה מְסוּיִימַת עֲנִינְ הַהֶעָלָם,
5 שֶׁהִיא מְעַלְמָהּ עַל עוֹצָם
6 הַבְּהִיקוֹת וְהַבְּהִירוֹת שֶׁל הָאוֹר
7 מִצֵּד עֲצָמוּ כַּפְ"ל, וְכִמּוֹ שְׁנִתְבָּאָר
8 לְעִיל שֶׁאֶסְפָּקְלָרְיָא הַמְאִירָה
9 קָאִי עַל לְבוּשֵׁי הַתּוֹרָה
10 וּמִצּוֹת, שֶׁהֵם חֲכָמָתוֹ וְרִצּוֹנוֹ
11 שֶׁל הַקֶּבֶ"ה, הַמְשַׁמְשִׁים 'לְבוּשִׁים'
12 לְנִשְׁמָה לְקַלוֹט בְּאִמְצָעוֹתָם אֶת הָאוֹר
13 הָאֱלוּקִי בְּנִדְעוֹן וְהָרִי גַם הַתּוֹרָה
14 וּמִצּוֹת נִתְלַבְּשׁוּ בְּדָבָרִים
15 גְּשָׁמִיִּים, שֶׁזֶהוּ עֲנִינְ שֶׁל הַהֶעָלָם. אָמְנָם, בִּיּוֹן שְׁבִיכְלָתוֹ
16 הַהֶעָלָם. אָמְנָם, בִּיּוֹן שְׁבִיכְלָתוֹ
17 שֶׁל הַלְּבוּשׁ הַמַּעֲלִים הַהֶעָלָם
18 וְלַהֲלַבֵּישׁ אֶת הָאוֹר, הָרִי מִזֶּה
19 גּוֹפָא מוֹכַח שֶׁבְּשָׂרְשׁוֹ הַהֶעָלָם
20 שֶׁמִּסְתִּיר עַל הָאוֹר הוּא נֹעֵלָה יוֹתֵר
21 מִהָאוֹר, שֶׁלֹּכֵן יִכּוֹל לְהַלְבִּישׁ
22 אֶת הָאוֹר, אֲלֹא שְׁבִיכְלָתוֹ
23 בְּפֹעַל הוּא לְמַטָּה יוֹתֵר,
24 שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּחִינַת הַהֶעָלָם. אָמְנָם,
25 עַל-יַדֵּי הַסֵּרֵת הַהֶעָלָם
26 מְגִיעִים לְמַעְלָה יוֹתֵר, וְכַפְ"ל
27 בְּעֲנִינְ הַמַּעְלָה דְּאוֹר חוּזֵר לְגַבֵּי
28 אוֹר יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵמְנָם בְּאוֹר יִשְׂרָאֵל
29 אוֹר רַב יוֹתֵר אֲבָל הָאוֹר שֶׁמְאִיר בְּאוֹר
30 חוּזֵר יֵשׁ בּוֹ חוֹק וְתוֹקֵף מִיּוֹתֵד, יוֹתֵר
31 מֵאֲשֶׁר בְּאוֹר יִשְׂרָאֵל.
32 וְזֶהוּ מָה שֶׁכְּתוּב⁵¹ בִּשְׂדֵי
33 הַשִּׁירִים יוֹנְתִי בְּחִגּוֹי הַסֵּלַע גּוֹ'
34 הֵינּוּ הַיּוֹנָה הַמִּסְתַּתֶּרֶת הַרְאִינִי אֶת
35 מְרִאֲךָ הַשְּׁמִיעִינִי אֶת קוֹלְךָ,
36 יוֹנְתִי קָאִי הַכּוּוֹנָה עַל הַנִּשְׁמָה,
37 בְּחִגּוֹי הַסֵּלַע בְּסִתְרָה הַמְדַרְיָגָה
38 הֵינּוּ שֶׁהַנִּשְׁמָה מִסְתַּתֶּרֶת קָאִי עַל
39 הַהֶעָלָם וְהַסֵּתֵר
40 שֶׁבְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַנִּשְׁמָה בְּגוֹף
41 וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וּבְכַפְ"ל בְּזִמְנָה
42 הַגְּלוּת, כֹּאֲשֶׁר הַהֶעָלָם וְהַסֵּתֵר עַל
43 הָאֱלוּקוֹת וְעַל הַקְּדוּשָׁה הוּא גְּדוּל

(51) שה"ש ב, יד. לקר"ת שה"ש עה"פ (טז, סע"ג ואילך). (52) ראה אוה"ת תשא ע' איתתקמא. וראה אוה"ת בא ע' שכט.
(53) ראה תו"א ר"פ בא (ס, א). (54) בא יב, מא. (55) ברכות לא, ב. (56) תו"א שם, ג.

שבת פרשת ויקהל, פרשת שקלים, מברכים החודש אדר-שני, ה'תשי"ט

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 והוא עֲנֵן בִּיטוּל הַנִּבְרָאִים לְהֶאֱלָקוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה
 2 מִהָעוֹלָמוֹת. וְזֶהוּ עֲנֵן הַמְשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית הַפְּנִימִית שֶׁל מִרְאֹת
 3 הַצּוֹבְאוֹת, דְּמִרְאָה בְּמִשְׁל – כֹּל זְכוּכִית שֶׁהָאֹר עוֹבֵר דְּרָכָה (גַּם)
 4 אֶסְפֶּקְלָרְיָא הַמְאִירָה, זְכוּכִית בְּהִירָה) הוּא עֲנֵן הַהֶעֱלֵם עַל הָאֹר
 5 כְּפִי שֶׁהוּא מֵאִיר שֶׁלֹא בִּאֲמֻצוֹת
 6 ה'אֶסְפֶּקְלָרְיָא', וּבְנִמְשֵׁל – הַכוּוֹנָה לִכְךָ
 7 שְׂכָרִי לְרֹדֵת וְלֵהחִיּוֹת עוֹלָמוֹת וּנְבִרָאִים
 8 מוּגַבְלִים, הָאֹר הָאֱלֹקִי עוֹבֵר דְּרָךְ
 9 'אֶסְפֶּקְלָרְיָא' הַמְסַתִּירָה וּמַעֲלִימָה אֶת
 10 הָאֹר כְּפִי שֶׁהוּא מַצֵּד עֲצָמוֹ שְׁמַצֵּד
 11 הַהֶעֱלֵם וְהַצְמִצּוֹם בָּאֹר נַעֲשֶׂה
 12 מְצִיאוֹת וְיִשׁוּת הַנִּבְרָאִים, יֵשׁ
 13 לְנִבְרָאִים תַּחֲוֶשֶׁה שֶׁל יִישׁוּת וְהֵם נִרְאִים
 14 בְּעֵינֵי עֲצָמָם כְּמִצִּיאוֹת עֲצָמֵי
 15 וְהָעֵבֹדָה עֲבוֹדַת ה' הַרוּחָנִית הִיא
 16 לְפַעוּל בִּיטוּל בְּנִבְרָאִים.
 17 וּבִפְרָטִיּוֹת יוֹתֵר עֵינֵי כִלְיֵי זֶה שֶׁל
 18 הַהֶעֱלֵם עַל הָאֹר הָאֱלֹקִי וְהַעֲבוּדָה
 19 לְהַסִּיר אֶת הַהֶעֱלֵם כְּפִי שֶׁהוּא בְּכָל אֵדָם
 20 בְּפִרְט הוּא עֲנֵן יְרִידַת הַנֶּשְׁמָה
 21 לְמִטָּה בְּהַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרִים
 22 דְּגוּף וְנַפְשׁ הַבְּהֵמִית, שְׂכַחְתּוּצָא
 23 מִהַהֶעֱלָמוֹת וְהַסְתָּרִים הַלְלוּ, הִיר
 24 לְמֵרוֹת שֵׁשׁ בָּאֵדָם נִשְׁמָה אֱלֹקִית,
 25 לְמַעֲשֵׂה הָאֵדָם רוֹאֵה אֶת עֲצָמוֹ כִּי־שׁ
 26 וּמִצִּיאוֹת וְהָעֵבֹדָה הַרוּחָנִית
 27 הַמּוֹטֵלָה עַל הָאֵדָם הִיא לְפַעוּל
 28 בְּעֲצָמוֹ אֶת הָעֲנֵן דְּצִבְאוֹת הַיְיָ,
 29 שְׁיִהְיֶה טָפֵל וּבָטֵל לְהַיְיָ.
 30 וְעֲנֵן זֶה הַדְּרָךְ לְפַעוּל בְּעֲצָמוֹ בִּיטוּל
 31 לְאֱלֹקוֹת הוּא עַל-יְדֵי
 32 הַהֶתְבּוֹנְנוֹת בְּהַעֲנֵן דְּצִבְאוֹת
 33 גּוֹפָא, כְּלוּמֵר, כְּדִי לְהַגִּיעַ לַתַּחֲוֶשֶׁה
 34 שֶׁל בִּיטוּל לְאֱלֹקוֹת וְלִהְיִקְרָא "צִבְאוֹת
 35 ה'" (כְּפִי שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ בַעַת
 36 יְצִיאַת מִצְרַיִם), עַל הָאֵדָם הַתְּבוּנָה
 37 בְּעֵינֵי הַפְּנִימִי שֶׁל הַתּוֹאֵר "צִבְאוֹת"
 38 עֲצָמוֹ שְׁאוֹת הוּא בְּצִבְאָ
 39 דִּילֵיהּ⁵⁷, לְהַתְּבוּנָה בְּכַךְ שֶׁאֵינִי אֵלָא
 40 אוֹת בְּצִבְאוֹ שֶׁל ה' הֵינִי שְׁפָל הַנִּבְרָאִים כְּפִי שֶׁהֵם בְּמִצִּיאוֹתָם
 41 וְיִשׁוּתָם, לְאַחֲרֵי שְׁנִשְׁתַּלְשְׁלוּ מִהָעַ' שְׁרִים וְכוּ', הָאֹר הָאֱלֹקִי
 42 הַיּוֹרֵד וּנְמַשֵּׁךְ לְעוֹלָם (בְּמִיּוֹדֵה הָאֹר אַחֲרֵי רִיבּוּי יְרִידוֹת וְצִמְצוּמִים מִשְׁפִּיעַ
 43 קִיּוֹם וְחַיּוֹת לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם) עוֹבֵר דְּרָךְ שְׁבַעִים 'שְׁרִים' רוּחָנִיִּים (כַּנִּגְדָּ שְׁבַעִים
- ביאור בדרך אפשר
 44 אוֹמוֹת הָעוֹלָם) הַגּוֹרְמִים הָעֵלֶם וְהַסְתֵּר נוֹסֵף עַל הָאֹר וְכֹדֵי לְהַתְּבַטֵּל לְאֱלֹקוֹת
 45 יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה שְׂכָל הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הַכֹּל הוּא מְאֹתוֹ יִתְפַּרֵּךְ
 46 מִבְּחִינַת אוֹת אַחַת בְּלִבְד, הֵינִי שְׁלֵעוּמַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ
 47 כֹּל מָה שֶׁנִּשְׁפַּע מִמֶּנּוּ לְהַחַיּוֹת רִיבּוּי עֲצוּם שֶׁל נְבִרָאִים הוּא רַק מַעֲט מוֹעִיר
 48 מְאוּרֵי הַגְּדוּלָה, כְּמִשְׁל אוֹת אַחַת בְּלִבְד
 49 שְׁזוּהֵי פְּלָלוֹת הַהֶתְבּוֹנְנוֹת
 50 דְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה וּבְרָכוֹת
 51 קְרִיאַת-שְׁמַע שֶׁהִיא הַהֶקְדָּמָה
 52 לְקְרִיאַת-שְׁמַע וְשִׁמּוֹנָה-
 53 עֶשְׂרֵה, בְּהֵם מְדוּבָר בְּאִרְיָכוֹת עַל
 54 גְּדוּלַת ה' לְבִרְוֵא נְבִרָאִים רַבִּים שְׂכוֹלָם
 55 בְּטָלִים לְפָנָיו וְעַל-יְדֵי הַהֶתְבּוֹנְנוֹת
 56 זֶה הוּא מְבַטֵּל אֶת הַהֶעֱלֵם
 57 וּמְגִיעַ לְהַכְרָה שְׂבִאֲמַת כָּל הַבְּרִיאָה הִיא
 58 כְּאִן וְאֶפְסֵי לְפָנָיו הַבּוֹרָא וּפּוֹעֵל עֲנֵן
 59 צִבְאוֹת הַיְיָ, אֲשֶׁר הַכֹּל הוּא
 60 טָפֵל וּבָטֵל לְהַיְיָ.
 61 וְזֶה גַּם שְׁמִרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת
 62 הֵינּוּ מְנַחֶשֶׁת דּוּקָא, כִּי פְּדֵי
 63 לְפַעוּל לְמִטָּה אֵל מוֹל הַיִּשׁוּת'
 64 וְהַהֶעֱלָמוֹת וְהַסְתָּרִים שֶׁל הַנְּבִרָאִים
 65 צְרִיכָה לְהִיּוֹת הָעֵבֹדָה בְּאוֹפֵן
 66 דְּמִצְחָךְ נְחוּשָׁה⁵⁸, הֵינִי בְּתוֹקֵף
 67 מִיּוֹדֵה כְּמִאֲמֵר⁵⁹ הַמְשַׁנָּה שְׁעֲבוֹדַת
 68 ה' צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּאוֹפֵן שֶׁל הַיְיָ עַז
 69 פְּנִמֵּר כּו', וְעוֹזוֹת הִיא בְּדוּגְמַת
 70 הַתְּהַגּוֹת בְּמִצַּח נְחוּשָׁה. וּמִשְׁמַעוֹת
 71 הַדְּבָרִים בְּאוֹפֵן חַיּוּבִי, לְמַעֲלִיוֹת,
 72 בְּעוֹזוֹת שְׂמַצֵּד הַקְּדוּשָׁה הִיא שְׁלֵא
 73 יְבוֹשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים כּו'⁶⁰
 74 דְּבַר שְׂבִשְׂבִילוֹ יֵשׁ צוּרֵךְ בְּתוֹסַפַּת תּוֹקֵף.
 75 וְהַפֶּחַ לְזֶה לְעַמּוּד בְּתוֹקֵף מוֹל
 76 הַמְּלַעֲיָגִים וְלֹא לְהַתְּבִישׁ וְלֹא לְהַתְּפַעַל
 77 מֵהֵם הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, וְזֶה
 78 מְרִוּמָז גַּם כֵּן בְּתִיבַת נְחֻשָׁת, וְזֶה
 79 רְאִשֵׁי-תִיבּוֹת נוֹבְלוֹת⁶¹ חֲכָמָה
 80 שְׁלֹמֶעֱלָה תּוֹרָה⁶² הַתּוֹרָה הִיא
 81 מֵה שְׁנוּבֵל וְנוֹשֵׁר, כְּכִיּוֹל, מִהַחֲכָמָה
 82 הָאֱלֹקִית הָעֲלִיוֹנָה, וְהַדְּבַר רִמּוֹ לִכְךָ
 83 שֶׁהַתּוֹקֵף לְעַמּוּד מוֹל הַמְּלַעֲיָגִים בְּאוֹפֵן שֶׁל 'נְחוּשָׁת' בֹּא עַל יְדֵי לִימּוּד הַתּוֹרָה.
 84 (ז) וְהִנֵּה מִמְּרָאוֹת הַצּוֹבְאוֹת שְׂכַחְתּוּצָא מִסְּמִלּוֹת אֶת עֲנֵן
 85 הַבִּיטוּל לְאֱלֹקוֹת נַעֲשֶׂה הַפִּיּוֹר וְכוּנּו, וְעַל זֶה נֶאֱמַר וְרָחֲצוּ גו'
 86 אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם, דִּידֵיהֶם הֵם הַמְּדוּת, וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם

(57) ראה אוה"ת בא שם. וראה חגיגה טז, רע"א. (58) ישע"י מח, ד. (59) אבות פ"ה מ"כ. (60) טור ושו"ע אדה"ז או"ח בתחלתו. (61) ב"ר פי"ז, ה. (62) תו"א הוספות קיא, ד.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בוורה (פחת אליהו) שיר ימין מסמלת את מידת החסד ויד שמאל מסמלת
2 את מידת הגבורה, וכשם שהוא באלוקות, כביכול, כך הוא גם באדם שהידיים
3 הם ענין המידות וְרָחֵצוּ יְדֵיהֶם ניקוי וטהרת הידיים הוא ענין
4 בירור וזיכור והעלאת המדות, וְרָגְלֵיהֶם הם הלבושים
5 דְמַחְשָׁבָה דִּיבוּר וּמַעֲשֵׂה, שלושות כלי הביטוי של כוחות הנפש
6 בהם הנפש מתלבשת כדי לפעול,
7 וְרָחֵצוּ אֶת רַגְלֵיהֶם ניקוי וטהרת
8 ה'רגליים' הוא ענין הַסֶּרֶת
9 הַלְבוּשִׁים הַרְעִים ה'נדבקים'
10 לנפש כתוצאה ממשכבות, דיבורים
11 ומעשים לא רצויים, פִּדְוֵעֶ⁶³
12 בַּעֲנֵן הַעֲלוּ אֶבֶק בְּרָגְלֵיהֶם⁶⁴,
13 שְׂרָגֵל הוא מַלְכוּת דְקָלִיפָה,
14 וְהוּא עֲנֵן מַחְשָׁבָה דִּבוּר
15 וּמַעֲשֵׂה דְלַעֲוִמַת־זָה המתבררים
16 ומתעלים על ידי רחיצת הרגלים במי
17 הכיור (וכמבואר ב'תורה אור' לרבנו
18 הזקן בביאור המשמעות הפנימית של
19 דברי חמיניו ז"ל שכאשר יעקב נאבק
20 עם שרו של עשו האבק' עלה עד כסא
21 הכבוד: "כסא הכבוד' היא מלכות
22 דאצילות שגם בחינת אבק נתכלל
23 למעלה על ידי הבירור של יעקב...
24 והאבק הוא מלכות דקליפה. עלה עד
25 כסא הכבוד מלכות דקדושה והבירור
26 הוא להיות מלכות דקליפה נכללת
27 במלכות דקדושה...").
28 וְרָחֵצָה זֶה הבירור והזיכור שנפעל
29 ב'ידיים' (המידות) וה'רגלים'
30 (המחשבה, דיבור ומעשה) של הנפש
31 היא מְמִי הַחֲכָמָה העליונה
32 האלוהית שְׁתַּמְן מִשָּׁה בִּפְיֹר
33 שְׁנַעֲשֵׂה מִמְרָאוֹת הַצּוֹבְאוֹת,
34 וְהֵינּוּ, שְׁגָם לְבוּשֵׁי הַתּוֹרָה
35 וּמַצּוֹת וּבִירוֹר הַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית
36 צְרִיכִים רְחִיצָה טיהור וזיכור
37 בְּמִי הַחֲכָמָה כו'. וְעֲנֵן זֶה
38 הוּא הַכְּנָה והקדמה לְכָל עֲנִינֵי הַמְשָׁפָן, שלפני הגישה לעסוק בהם
39 יש צורך ב'רחיצה' והיטהרות זו הֵן בתור הכנה והקדמה לַכְּנִיסָה לְאוֹהֶל
40 מוֹעֵד וְהֵן בְּקַרְבָּתָם אֶל הַמּוֹצֵת שְׁפָחֵצַר אוֹהֶל מוֹעֵד שעם
41 היותה עבודה הנעשית בחוץ גם היא מחייבת רחיצה והיטהרות. דְהִנֵּה
42 נִתְבָּאֵר לְעִיל בתחילת המאמר (לגבי החלוקה הכללית של המשכן לשלוש

מדריוגות – חצר אוהל מועד, אוהל מועד עצמו וקורש הקדשים) שְׁאוֹהֶל
מוֹעֵד הוּא כְּנָגֵד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְחָצַר אוֹהֶל מוֹעֵד הוּא
כְּנָגֵד עוֹלְמוֹת בְּרִיאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָה. וְעַל-פִּי־זֶה מוֹכֵן
שְׁבִשְׁבִיל הַכְּנִיסָה לְאוֹהֶל מוֹעֵד שְׁהוּא עֲנֵן הַהֲתַכְּלָלוֹת
בְּאֲצִילוֹת, צְרִיף לְהִיּוֹת בִּירוֹר
נוֹסֵף על הבירור והזיכור הקודם
לצורך הכניסה לחצר אוהל מועד על-
יְדֵי הַרְחִיצָה מְמִי הַחֲכָמָה
שְׁפָכִיּוֹר. וּמָה שְׁכָתוּב
שְׁצָרִיכָה לְהִיּוֹת הַרְחִיצָה גַם
בְּקַרְבָּתָם אֶל הַמּוֹצֵת, אִף
שְׁהַמּוֹצֵת הִיָּה בְּחָצַר אוֹהֶל
מוֹעֵד שְׁהוּא כְּנָגֵד עוֹלְמוֹת
בְּרִיאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָה, אִף
שִׁלְכוּרָה אִם לֹא מְדוּבֵר בְּעִלְיָה
וְהַתְּבַלּוֹת וְהִיטְהַרְרוֹת נְעִלִית כְּדִי לְהִיּוֹת
נְכַלֵּל וְעוֹלָה לְאֲצִילוֹת, אִין צוֹרֵךְ
בְּהִיטְהַרְרוֹת גְּדוּלָה כֹּל כֵּךְ הָרִי זֶה
לְפִי שְׁכָל בִּירוֹר גַּם בִּירוֹר
בְּמַדְרִיגָה יוֹתֵר נְמוּכָה מֵהַבִּירוֹר שְׁמַעֲלָה
אֵת הַמַּחְבֵּר לְאֲצִילוֹת הוּא עַל-יְדֵי
הַחֲכָמָה, כְּדַבְּרֵי הַזֹּהַר דְּבַחֲכָמָה
דְּוָקָא אֲתַבְּרִירוֹ⁶⁵ כֹּל בִּירוֹר
וְהַעֲלָא, בְּכֹל הַמְדוּרִיגוֹת, קִשּׁוֹר
בְּסַפִּירוֹת הַחֲכָמָה שְׁבָה הַאֹרֹר הָאֱלוּקִי
מֵאִיר בִּיתֵר שֵׁאת מֵאֲשֵׁר בְּשֵׁאר
הַסַּפִּירוֹת.
גַּם יֵשׁ לוֹמֵר בִּיאוֹר נוֹסֵף מְדוּעַ הִיָּה
צוֹרֵךְ בְּרִחִיצָה וְהִיטְהַרְרוֹת לְפָנֵי עֲבוּדַת
הַקְּרַבְנוֹת שְׁהִיתָה בְּמוֹצֵת הַחִיצוֹן בְּחִצֵּר
אוֹהֶל מוֹעֵד שְׁזָהוּ עַל-דֶּרֶךְ מָה
שְׁכָתוּב בְּלִקְוֹטֵי תוֹרָה,
בְּהַבְּאֹר דְּאָדָם פִּי יִקְרִיב⁶⁶,
בְּמֵאֵר שְׁהוּא בִיאוֹר עַל מֵאֵר דִּיבוּר-
הַמַּחְתִּיל "אדם כי יקריב" ועוסק
בְּמַשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל עֲבוּדַת
הַקְּרַבְנוֹת שְׁתַּחֲוִילָה הַשֵּׁלֵב הַרְּאִשׁוֹן
בְּעֲבוּדַת הָאָדָם כְּדִי לְהַתְּקֵרֵב לְאֱלוֹקוֹת
הוּא עֹסֵק הַתּוֹרָה, שְׁהוּא עֲנֵן מִי הַחֲכָמָה שְׁתַּן מִשָּׁה רַבְּנוּ בְּכִיּוֹר,
שְׁזָהוּ אָדָם פִּי יִקְרִיב, וְאַחֲרֵי־כֵן הַפְּסוֹק מְמַשֵּׁךְ וְאוֹמֵר מִן
הַבְּהִמָּה גו', תִּקְרִיבוּ, וְזוֹהוּ שֵׁלֵב נוֹסֵף וְעֲנֵן נוֹסֵף בְּהַתְּקִירוֹת זֶה שְׁהוּא
עֲנֵן בִּירוֹר הַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית. וְזוֹהוּ עֲנֵן הַשְּׁתַּתְּפוּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה
בְּפִיּוֹר, כְּאֵמֹר לְעִיל בְּתַחֲלוֹת הַמֵּאֵמֵר שְׁאֵמֵנֵם עֵינֵךְ הַרְחִיצָה הִיתָה עַל יְדֵי

(63 ראה תו"א ס"פ וישלח (אוה"ת חוקת תשס). אוה"ת תשא ע' א'תתלג. (64 חולין צא, א. 65) ראה זח"ב (היכלות) רנד, סע"ב. עץ חיים שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ו. ועוד. 66) ויקרא ג, א.

ביאור בדרך אפשר

1 הכהנים אבל משה נצטווה "ונתת שמה מים" וגם בשיעור המים שצריכים
 2 להיות בכיור מונים את משה דְּמֹשֶׁה הוא בְּכַחֲמֵינָה בִּיטוּל דְּמִ"ה,
 3 כמו שאמר על עצמו "ונחננו מה", לשון ביטול (ועל פי הקבלה הדבר קשור
 4 להארת שם מ"ה) וְיִתִּירָה מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר לְעֵיל⁶⁷ במאמר
 5 קודם שנאמר בשנה זו, תשי"ט
 6 שְׁהוּא משה רבינו בְּכַחֲמֵינָה מִ"ה
 7 דְּמִ"ה⁶⁸, מדריגה המורה על ביטול
 8 עמוק ונעלה עוד יותר מהביטול הכללי
 9 של בחינת מ"ה וְלִכְן עַל-יָדוֹ
 10 דְּוָקָא אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת כָּל עֲנִינֵי
 11 הָעֲבוּדָה בְּמִשְׁכָּן שֶׁהִקְדַּמָּה
 12 וההכנה לכולם היא הרחיצה
 13 וההזדככות במי הכיור.
 14 וּבִזְהָ יוֹכֵן גַּם מֵה שֶׁהִפְיֹר
 15 הָיָה עֲנִין כְּלָלִי בְּמִשְׁכָּן,
 16 כמבואר לעיל בתחילת המאמר שאף
 17 שבמשכן היו כמה עניינים שונים וכמה
 18 חילוקי מדריגות, הרחיצה במי הכיור
 19 היתה הכנה והקדמה כללית לכולם כִּי
 20 כְּלָלוֹת עֲנִין הַמִּשְׁכָּן הוּא עֲנִין
 21 הַמִּשְׁכָּת והתגלות אֱלֹקִים
 22 מלמעלה למטה שְׁלֹאֲחֵרִי סְלִיחָת
 23 הַחֲטָא (שְׁזָהוּ שֶׁהַצְּוִי עַל
 24 עֲשִׂית הַמִּשְׁכָּן הָיָה לְמַחֲרַת
 25 יוֹם הַכַּפּוּרִים⁶⁹ שבו הייתה
 26 הסליחה והכפרה על חטא העגל),
 27 וְהִינּוּ שְׁתֵּהִיָּה הַהַמִּשְׁכָּה
 28 וההתגלות האלוהית בעולם ועל בני
 29 ישראל כְּמוֹ קוֹדֵם הַחֲטָא, וְעוֹד
 30 לְמַעְלָה יוֹתֵר, התגלות ממקור
 31 יותר נעלה וביותר שאת שְׁהִרִי עֲנִין
 32 הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּאוֹפֵן דְּכַפְלִים לְתוֹשִׁיָּה⁷⁰ כדברי חכמינו ז"ל
 33 הלוחות השניות שבאו לאחר שהתכפר החטא שבגללו נשברו הלוחות
 34 הראשונות שהם "כפלים לתושייה" לעומת הלוחות הראשונות (כי דווקא

ביאור בדרך אפשר

בלוחות השניות ניתנו כל חלקי תורה שבעל-פה) וכך בעבודת התשובה של
 האדם שעל ידה הוא מתעלה למצב נעלה בכפליים לעומת מצבו קודם החטא.
 וְזָהוּ גַם כֵּן עֲנִין הַפְּיֹר שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמְּרֹאוֹת הַצּוֹבְאוֹת, שֶׁעֲנִינוּ
 הוּא שְׁעַל-יָדֵי הַהַעֲלֵם שמונע את התגלות האור מְגִיעִים בסופו של
 דבר לְמַעְלָה יוֹתֵר בְּכַחֲמֵינָה אֹר
 חוֹזֵר, כְּנ"ל.
 וְזָהוּ גַם מֵה שֶׁכְּתוּב וַיִּקְהַל
 מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 גו', כיוון שמדובר בעניין כללי שנוגע
 לכללות השראת השכינה במשכן
 ובעולם, והמשמעות הפנימית של
 הקהלת כל בני ישראל ללא יוצא מן
 הכלל היא שְׁהוֹצֵרָה לְהִיּוֹת
 קְבוּץ אִסִּיפָה וְגִיּוּס' כָּל הַכַּחוֹת
 שֶׁל נֶפֶשׁ הָאָדָם, הַלְּבוּשִׁים
 דְּמַחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה שהם
 אמצעים חיצוניים דרכם הנפש באה
 לידי ביטוי כשם שהלבושים כפשוטם
 הם דבר חיצוני ביחס לגוף האדם,
 וגם הַכַּחוֹת הַפְּנִימִיִּים של
 הנפש, וְהַהֲקָהָה של כל ענייני
 הנפש, הן החיצוניים והן הפנימיים
 וְגִיּוּס' לעבודת ה' הוֹצֵרָה
 לְהִיּוֹת עַל-יָדֵי מֹשֶׁה דְּוָקָא,
 בְּכַחֲמֵינָה מִ"ה, וּמִ"ה דְּמִ"ה,
 כמבואר לעיל בהרחבה שְׁעַל-יָדֵי-
 זֶה אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת הַמִּשְׁכָּת
 אֱלֹקִים בְּמִשְׁכָּן כְּמוֹ בְּתַחֲלַת
 הַבְּרִיאָה, קודם חטא עץ הדעת
 כאשר "עיקר שכינה בתחתונים היתה"
 וּלְמַעְלָה יוֹתֵר, כאמור שהמשכת
 האלקות לאחר התיקון והכפרה של החטא, נעלית יותר מאשר זו שהייתה
 קודם החטא שְׁזָהוּ עֲנִין וְעִשׂוֹ לִי מְקַדֵּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכָם השראת
 השכינה באופן הנעלה ביותר.
 67 ד"ה ויראו את אלקי ישראל פ"ג (לעיל ע' 58). (68 ראה תו"א מג"א צט, ג. 69) פרש"י ריש פרשתנו (ויקהל). (70 איוב
 יא, ו. שמו"ר פמ"ו, א.

המשך ביאור למס' סוכה ליום שלישי עמ' א

נמרא

1 כשר יותר מהפסול או שדי בכך שאין הפסול מרובה מן הכשר,
 2 וקשה לדעת רב הונא בריה דרב יהושע שסובר שמחצה על מחצה
 3 פסול, מדוע נקטה המשנה שאם יש ריוח כמותן כשר, הרי באופן
 4 זה עדיין אין הסכר הכשר מרובה על הפסול וראוי שתהא הסוכה
 5 פסולה מדין פרוץ בעומד. מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ רַב הוּנָא בְּרִיה
 6 דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ, מָאי כְּמוֹתָן שְׁכַתְבָּה הַמִּשְׁנָה, אִין הַכוּוּנָה שֶׁהָאִוִּיר
 7 שְׁבִין הַשְּׁפוּדִין כְּמוֹתָן בַּמְכוּוּן, אַלָּא כְּנִגְנָנָם וְיֹצֵא – שֶׁהָאִוִּיר רַחֵב
 8 עַד כַּדִּי כָךְ שֶׁרַב הַרְחָב כְּמוֹתָן יוֹכֵל לִיכַסּוּ וְלַצֵּאתָ, וְהִינּוּ
 9 כִּשְׁהָאִוִּיר מַעֵט יוֹתֵר מֵרַחֵב הַשְּׁפוּדִין, וְנִמְצָא שֶׁאִם מִמְּלֵא אִוִּיר זֶה
 10 בִּסְכָךְ כִּשְׁר יֵהָא הַכִּשְׁר מֵרַחֵב עַל הַפְּסוּל וְאִינוּ מַחְצָה עַל מַחְצָה.

1 מקשה הגמרא: לִימָא תִּהְיוּ הַמִּשְׁנָה תִּיבְתָא דְּרַב הוּנָא בְּרִיה דְּרַב
 2 יְהוֹשֻׁעַ, דְּאִתְמַר לְגַבֵּי מַחְצָה הַמִּתְרַת לְטַלְטַל בִּשְׁבַת, אִם עִשָּׂה
 3 מַחְצָה מִפְּסִים רַחֲבִים שְׁלֹשָׁה טַפְחִים וּבִין פֶּס לִפְס שֶׁאִיר שִׁיעוֹר
 4 פֶּס, וְנִמְצָא שֶׁשִׁיעוֹר הָאִוִּיר הַפְּרוּץ בֵּין הַפְּסִים כְּשִׁיעוֹר הָעוֹמֵד
 5 דְּהִינּוּ הַפְּסִים, רַב כְּפִי אָמַר מַחְצָה זֶה מִתְרַת וּמוֹתֵר לְטַלְטַל
 6 בְּתוֹכָהּ, שֶׁאִין צָרִיךְ שִׁיחִיהָ הָעוֹמֵד מֵרַחֵב עַל הַפְּרוּץ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא
 7 יִהְיֶה הַפְּרוּץ מֵרַחֵב עַל הָעוֹמֵד, וְרַב הוּנָא בְּרִיה דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ אָמַר
 8 אָמַר לְטַלְטַל עַל יְדֵי מַחְצָה זֶה, שֶׁצָּרִיךְ שִׁיחִיהָ הָעוֹמֵד מֵרַחֵב עַל
 9 הַפְּרוּץ, וּמַחְלוּקַת זֶה שִׁיכַת גַּם לְעֵין סוּכָה אִם צָרִיךְ שִׁיחִיהָ סָכך